

Liite I. Ryhmä 19/10 17 klo 8:15 17

Suomen Eduskunnan Sosialidemokratinen ryhmä.

(Valittu 1-2 p:nä lokakuuta 1917.)

Kokous 19 p:nä Joulou kuuta 1917.

asia: Nimenmuutos

Äänestys: Jaa: Läsnäoleva.

Ei: Poissaoleva.

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Ahmala	✓		Kirves	✓		Paasonen	✓	
Airola	✓		Kiviniemi	✓		Paronen	✓	
Alavirta		-	Kohonen, H.	✓		Pohjaväre	✓	
Annala	✓		Kohonen, J.	✓		Pärssinen	✓	
Aromaa	✓		Komu	✓		Raitanen	✓	
Aronen	✓		Koponen	✓		Rantanen	✓	
Eloranta	✓		Korhonen	✓		Rikkonen	✓	
Eronen	✓		Kujala	✓		Saari	✓	
Forstén	✓		Kurkinen		-	Saarikivi	✓	
Gylling	✓	+	Kuusinen	✓	+	Saarinen	✓	
Hakala	✓		Laakkonen	✓		Salin	✓	+
Hakkinen	✓		Lankila	✓		Salmi	✓	
Harjula	✓		Lapveteläinen	✓		Salo	✓	
Heikkilä	✓		Latvala	✓		Savolainen	✓	
Herrala	✓		Lautasalo	✓		Sirén	✓	
Hoikka	✓		Lehmus	✓		Sirola	✓	+
Huotari, Anni	✓		Lehokas	✓		Suutala	✓	
Huotari, Anton	✓		Lehtosaari	✓	+	Tirkkonen	✓	
Hurmevaara	✓	+	Lepola	✓		Tokoi	✓	+
Huttunen, E.	✓		Leppänen	✓		Tuomi	✓	
Huttunen, P.	✓		Lonkainen	✓		Tuomikoski	✓	
Häkkinen	✓		Manner	✓	+	Typpö	✓	
Hänninen	✓	+	Murto	✓		Usenius	✓	
Härmä	✓		Mäkelin, A.	✓		Valjakka	✓	+
Jalava	✓		Mäkelin, Y.	✓	+	Vatanen	✓	
Jalonen	✓		Mäkelä	✓		Viik		-
Johansson	✓		Mäki	✓		Vihersalo	✓	
Jokinen	✓		Mänty	✓	-	Virkki	✓	
Jokinen, V.	✓	+	Nurminen	✓		Vuoristo	✓	
Kellosalmi		-	Orasmaa	✓		Välisalmi	✓	
Kiiskinen	✓		Paasivuori	✓				

shuun
es -
(kulo
ou) jo
skii -
kis
maa
au
ian
shuun
ou
rieli
lu,
va -
ni 1917.
tariy

Liite II. Ryhmä $\frac{19}{17}$
klw 8. p

Eduskunnan Herra

Puheenviehelle.

Sosiaalidemokratisen Eduskuntaryhmän
puolesta esitämme, että Edus-
kunta viipymättä ~~ratkaisee~~ (kult.
sultalaisia täysi-istuntoon) jo
tämän ratkaisemaan hetken tärkei-
tä kysymystä, erittäinkin
hallituskysymystä. Kun maa
tällä hetkellä on ilman
hallitusta, si tämän asian
ratkaisu siinä ~~ratkaisu~~ ^{vähintään}
viivytystä. Seutuhden on
täysi-istunto seisoa vielä
tänään. Ellei sitä tapahdu,
voi se aiheuttaa mitä va-
haviimpia seurauksia.

Helsingissä, marraskuun 19 p:nä 1917.

Akseli Aronen
21 Jaakko Häiki

2)

Airola: Asioita olisi kyllä esitettävänä eduskunnassa, mutta puhemieshistö on näköjään lakossa. Jos ilmoitetaan lehdis-
sä eduskunnan kokoutumisesta, niin tulee sinne vaan sos.-
dem. ryhmän jäseniä.

Kirves: Jos eduskunnan puhemies tekee lakon, niin voi jo-
ku eduskunnan jäsenistä kutsua koolle eduskunnan.

Aronen: Jäsenet itse kutsukoot koolle eduskunnan.

Huotari Anton: Tulee täyttää muodollisuus siten, että hal-
lituskysymyksessä jätetään ehdokkaineen kirjelmä, joten
puhemies ei pääse mihinkään siitä, ettei ole asioita. Muu-
ten ikäpresidentti voi kutsua koolle eduskunnan.

Jokinen Alma: Ryhmää vastaan on olemassa suuri katkeruus
työläisten keskuudessa sen toimettomuuden vuoksi. Olisi
koitettava vaikka kutsua koolle Mannerin eduskuntaa.

Valjakka: Eduskunnan kokoonkutsuminen kuuluisi Tokoil-
le senaattoreillemme.

Valpas-Hänninen: Koska ei ole varmaa tietoa, että eduskunta
kokoontuisi huomenna, on parasta tehdä niin, että edustajat
kutsutaan ryhmän toimesta huomenna julkiseen yksityiseen
neuvotteluun klo 12 päivällä neuvottelemaan tilanteesta,
johon eduskuntatyö on joutunut.

Mäki ilmoitti ed. Talaan jättäneen hänelle suomettarelais-
ten, nuorsuomalaisien, ruotsalaisen kansanpuolueen, maalais-
liiton ja kansanpuolueen puolesta kirjelman, jossa nämä il-
moittivat olevansa sitä mieltä,

olevansa sitä mieltä, että jos n.s. pu-
nakaartien lakon aikana vangitsemia
henkilöitä ei ole vapautettu, viras-
tojen ja virkamiesten toiminnalle
pantuja esteitä poistettu ja aseellis-
ten siviilimiesten liikehtiminen ka-
duilla lakautettu, ei eduskuntaa ole
kutsuttava täysi-istuntoon.

Eloranta: Asia on sangen vakava. Emme saa vielä poistetuk-
si kaikkia esteitä eduskuntatyön tieltä. Tulisi ruveta ajat-
telemaan julistautumista kansalliskokoukseksi..

Jalava: Ilmoitettakoon porvarillisille ryhmille, ettei
meillä ole valtaa vapauttaa vangittuja lanternakaartilai-
sia.

Kuusinen: On pantava toimeen jyrkkä vastalause eduskunnan
töiden viivyttämisestä. Vastalause on julkaistava lehdis-
sä. Yhtyi muuten Valppaan ehdotukseen.

3)

Leppänen: Parhain vastaus porvariston jarrutukseen on se, että otetaan 1 viikon loma.

Paasonen: Kannatti Leppästä.

Ryhmän päätökseksi merkittiin ensin, että hyväksytään Valppaan ehdotus Kuusisen lisäyksellä. Sitten tämä ehdotus voitti 56 äänellä 3 ~~ääntä~~^{ääntä} vastaan Arosen ehdotuksen ja samaten 57 äänellä 5 ~~vastaan~~^{vastaan} Leppäsen ehdotuksen. Muut loppuseikat jätettiin Vv:n hoidettaviksi.

3 §.

Uuden punaisen senaatin ohjelmasta teki selvää tov. Sirola. Useat listalla olevista henkilöistä eivät olleet lupautuneet senaattoreiksi määrättyillä edellytyksillä. Voittaisiin saada hyväksytyksi n.k. pieni ohjelma eduskunnassa, jolloin saataisiin lakon loppusuoritus aikaan. Siten olisi päästy pieni askel eteenpäin. Sen jälkeen voitaisiin saada kokoomushallitus. Jollei taas ehdotuksemme mene läpi, niin jatkuu kumous.

Vuoristo: Parasta olisi panna koko ohjelmakysymys muodollisessa suhteessa pöydälle. Hallituskysymys voitaisiin käsitellä erikseen, jollei ohjelmaehdotus ja lista ehdokkainneen mene läpi.

Päätettiin valilla ohjelma panna pöydälle seuraavaan kokoukseen 20/XI klo 10 ap.

Eloranta: Ohjelman joukkoon olisi ehdottomasti otettava suurten tulojen vero. -- Vielä lausuttiin muutamia yleisiä huomautuksia, mutta ne jäivät ~~tykkäykseen~~/. sikseen. Hallituksen ohjelmasta on lähemmin mainittu liitteessä II.

4 §.

Siltä varalta, että eduskunnassa hallituskysymys konk. koin tulee esille, jätettiin kysymys Vv:n huoleksi.

5 §.

Juuri kuin ryhmä oli lopettamassa kokoustaan, tuotiin puhemienistöltä kirjelmä, joka koski eduskunnan istunton lykkäämistä. (Ks. liitettä IV.) Asia ei antanut sen enempää aihetta. Päätettiin vaan pöyryä aikaisemmin tehdyssä päätöksessä.

Kokous lopput klo 9,45 ip.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jalo Kohonen.
Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Helmingin 22/11 -17.
Mikko Munkki *Edvin Lohusalo.*

Liite III.

Ryhmä 19/11 17
Klo 8 p.

man

Hallitukselle aiottuja ohjelmassa
esitetään pääasiassa seuraavaa:

1) Senaatin talousosaston on wiipymättä ryhdyttävä huolehtimaan siitä, että voimassa olevaa elintarvelakia ehdottomasti noudatetaan työväen taholta esitettyjen vaatimusten mukaan ja että elintarvelainsäädäntö tulee järjestettyksi siten, että vähävarainen kansalainen ei joudu poikkeuksellisesti kärsimään elintarpeiden vähyydestä;

2) Senaatin talousosaston tulee ryhtyä toimenpiteisiin Suomen valtiollisen riippumattomuuden turvaamiseksi siten, että heinäkuun 18 päivänä tänä vuonna Eduskunnan hyväksymä laki Suomen korkeimman valtiowallan täytöstä, täydennettynä tässä suhteessa Suomen ulkopoliittilaa ja sotilasasioita koskevilla lainjäännöksillä, saatetaan voimaan;

3) työttömyyden torjumiseksi Senaatin talousosaston on ryhdyttävä tarmokkaisiin toimiin;

4) Senaatin talousosaston on tehostaan vanhuus- ja työhyötytoimien vaikutuksen aikaansaamiseksi wiipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin huomattavan rahamäärän asettamisesta vanhuus- ja työhyötytoimien vaikutusten pohjavarainiksi;

5) Senaatin talousosaston on valmistettava eduskunnalle ehdotus sotavoimien sekä sota-aikana kertyneiden muitten suurten tulojen tehostaan verotuksen aikaansaamiseksi;

6) Senaatin talousosaston tehtävänä on ryhtyä pikaisiin toimenpiteisiin alotteen aikaansaamiseksi torpparien vapauttamiseksi.

7) Senaatin talousosaston on wiipymättä valmistettava ehdotus voimassa olevan Valtiopakiväijäryhdyksen muuttamiseksi niin, että äänioikeusikäraja alennetaan 24 vuodesta 20 vuodeksi ja että raikeimmat äänioikeuden rajoitukset poistetaan;

8) on ryhdyttävä wiipymättä toimenpiteisiin virkamieskoneiston kansantaloustaluttamiseksi;

9) Senaatin talousosaston tehtävänä on laatia eduskunnalle ehdotus niin hyövin yleisen armahduksen myöntämiseksi niille henkilöille, jotka suurlaffolittettua edistäänsään järjestöpäätösten toimeenpanijoina ovat joutuneet rikkomaan lakia kuin myös suurlaffoon osaaottaneiden wainon ja hoikottauksen tiellosta.

Helsingissä,

maaliskuun 19 p:nä 1917.

Liite IV. Ryhmä 19/XI 17
klv 8 ip.

Sosiaalidemokratisen Eduskuntaryhmän puolesta ovat erinäiset mainitun ryhmän jäsenet puhemiehelle annetuissa kirjoituksissa esittäneet, että Eduskunta on viipymättä kutsuttava täysistuntoon.

Käsitellessään kysymystä milloin seuraava täysistunto on pidettävä on puhemiehistö ollut yksimielinen siitä, että

koska asestatut väkijoukot väkivallalla ja uhkauksilla ovat estäneet maan virkamiehistöä täyttämästä sille kuuluvia virkatehtäviä sekä vanginneet ja, vaikkakin maassa vallinneen lakon on ilmoitettu päättyneen, edelleen vangittuina pitävät maan virkamiehiä ja yksityisiä kansalaisia,

Eduskuntaa ei voida sellaisen pakkotilan vallitessa täysistuntoon kutsua.

Puhemiesin puolesta:

Edmund Enckell

Johan Ahava.

pöytäkirja laadittu Sos.-dem. Eduskunta-ryh-
män kokouksessa 19 p:nä marrask. 1917 klo
12, 15 yöllä. Puhetta johti K. Manner ja
pöytäkirjaa piti allekirjoittanut Jalo Ko-
honen.

I §.

Suoritetussa nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seu-
raavat ryhmän jäsent: Airola, Gylling, Hurmevaara, Häkkinen-
Valpas, Jalava, Jalonen, Kellosalmi, Kujala, Kurkinen, Kuu-
sinen, Mäkelä, ~~Orasmaa~~, Orasmaa, Paasivuori, Salo, Särä, Si-
rola, Tirkkonen ja Viik. Nimennäuttolista seuraa mukana.
(Ks. liitettä I.)

2 §.

Otettiin käsittelyn alaisseksi hallituksen muodostam-
iskysymys ja sosialidemokratien suuntautuminen siihen.

Manner: ~~Luki~~ sos.-dem. puoluetoimikunnan kirjelmän ko-
keva senaatin muodostamista. (Ks. liitettä II.) ^{Isäksi}
lausui, ~~että~~ puoluetoimikunta toivoi valiaikaisen punaisen
hallituksen saavan kannatusta eduskunnalta ryhmän painos-
tuksella.

Mäki: Mikäli minulle on ilmoitettu, eivät maalaisliittolai-
set tule mukaan nyt hallitusta muodostamaan, mutta ovat maa-
lai~~liittolaiset~~ luvanneet kyllä kannattaa punaista hallitus-
ta. Mitä taas itsenäisyysmiehiin tulee, niin ovat ne epävar-
masti luvanneet tulla mukaan.

Tokoi: Nyt taas tarvitaan minuakin, kun asiat ovat menneet
tälle tolalle. Työväki vaatii klo 10 ap. selvää vastausta
punaisesta hallituksesta. Suurella vaivalla on Helsingin jär-
jestöjen eduskunnassa saatu aikaan päätös, että uuteen hal-
litukseen tulisi kuulua 8 sos.-dem. ja 4 porvaria. Maalais-
liittolaisten ja itsenäisyysmie~~hen~~ kanssa ovat tavallaan
keskustelut rauenneet. Tosin vielä itsenäisyysmiehet lupai-
livat antaa vastauksensa klo 9 aamulla, mutta ~~heihin~~ ei ole
paljoa luottamista. Nyt siis tulee kyseeseen vallankumouksel-
lisen hallitus, jolle laillisen verhon antaa Mannerin edus-
kunta tai joku muu järjestö. Nykyinen eduskunta saa hajota
ja sijalle voisi tulla kansalliskokous. Parlamentaarinen tie
on nyt katkennut ja nyt tulee toimia omaperäisesti. Ainoa

Liite I. Ryhmä 18/17

Suomen Eduskunnan Sosialidemokratinen ryhmä.

(Valittu 1-2 p:nä lokakuuta 1917.)

Kokous *18* p:nä *marres* kuuta 191*7*. Klo *8:15*.

Asia: *Nimennekuto*

Aänestys: Jaa: *Läsnäoleva.*

” Ei: *Poissaoleva.*

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Ahmala	✓		Kirves	✓		Paasonen	✓	
Airola		—	Kiviniemi	✓		Paronen	✓	
Alavirta	✓		Kohonen, H.	✓		Pohjaväre	✓	
Annala	✓		Kohonen, J.	✓		Pärssinen	✓	
Aromaa	✓		Komu	✓		Raitanen	✓	
Aronen	✓		Koponen	✓		Rantanen	✓	
Eloranta	✓		Korhonen	✓	—	Rikkonen	✓	
Eronen	✓		Kujala		—	Saari	✓	
Forstén	✓		Kurkinen		—	Saarikivi	✓	
Gylling	✓	—	Kuusinen		—	Saarinén	✓	
Hakala	✓		Laakkonen	✓		Salin	✓	
Hakkinen	✓		Lankila	✓		Salmi	✓	
Harjula	✓		Lapveteläinen	✓		Salo	✓	—
Heikkilä	✓		Latvala	✓		Savolainen	✓	
Herrala	✓	✓	Lautasalo	✓		Sirén	✓	—
Hoikka	✓	✓	Lehmus	✓		Sirola	✓	—
Huotari, Anni	✓		Lehokas	✓		Suutala	✓	
Huotari, Anton	✓		Lehtosaari	✓	✓	Tirkkonen	✓	—
Hurmevaara	✓	—	Lepola	✓		Tokoi	✓	
Huttunen, E.	✓		Leppänen	✓		Tuomi	✓	
Huttunen, P.	✓		Lonkainen	✓		Tuomikoski	✓	
Häkkinen	✓		Manner	✓		Typpö	✓	
Hänninen		—	Murto	✓		Usenius	✓	✓
Härmä	✓		Mäkelin, A.	✓		Valjakka	✓	
Jalava	✓	—	Mäkelin, Y.	✓	✓	Vatanen	✓	
Jalonen		—	Mäkelä	✓	—	Viik		—
Johansson	✓		Mäki	✓	—	Vihersalo	✓	
Jokinen	✓		Mänty	✓		Virkki	✓	
Jokinen, V.	✓		Nurminen	✓		Vuoristo	✓	
Kellosalmi		—	Orasmaa	✓	—	Välisalmi	✓	
Kiiskinen	✓		Paasivuori	✓	—			

Itä-
ruo-
si

on

or-

1-

10-

11-

12-

2)

pelastus on siinä, että muodostetaan sosialistinen hallitus, joka toimii oman aikansa vaatimusten ja ohjelman mukaisesti.

Aronen: Oli oman hallituksen muodostamisen kannalla.

Mäkelin, Y.: Maalaisliitto harkittuaan katsoo nyt hallitukseen menon mahdottomaksi. Meidän lisäehdotuksiamme pitävät

Lähte II

Ryhymä 19/II 17

8

Puolueväenikunta katsoo, että (Kokous 1) maanviljelijät mahdollisuudet voivat toimien-
saatuna vaikuttaa asemaan selvittävästi;
mutta kun niiden aikaansaamiseen
ei nyt juuri näytä olevan tilaisuuksia,
tulee nähtävästi muodostumaan väliaikainen
työväen hallitus, joka toistaiseksi, edus-
kunnan kokouksessa ollessa, hoitain-
maan asioita.

Jul-

lita. Muodos-

tetaan punainen hallitus, jolle koitetaan saada porvariston
kannatus. Asiat saataneen sitten kulkeutumaan joko rankaisus-
retkikuntien avulla tai sitten maksamalla virkamiehille kor-
keita palkkoja, jolloin kyllä rikkureita saataneen.

Rikkonen: Oli sitä mieltä, että olisi saatava ^{hallitus} parlamentti-
tieta, ja jollei saadaksille kannatusta eduskunnassa, niin
muodostakoot valtakumoukselliset joukot oman hallituksen-
sa, joka ottaa haltuunsa kaiken vallan.

Mäkelin, Y.: Jos hallitus muodostetaan, niin eduskunnan e-
teen ei saa mennä ilman ohjelmaa. Semmoista petosta työväke-
ä kohtaan ei saa millään tavoin suorittaa. Amnestiakysymys-
tä on painostettava, mutta sitä ei tule annettavaksi työväe-
väestölle, joten on selvää, että punainen hallitus ei saa

pelastus on siinä, että muodostetaan sosialistinen hallitus, joka toimii oman aikansa vaatimusten ja ohjelman mukaisesti.

Aronen: Oli oman hallituksen muodostamisen kannalla.

Mäkelin, Y.: Maalaisliitto harkittuaan katsoo nyt hallitukseen menon mahdottomaksi. Meidän lisäehdotuksiamme pitävät ne kerrassaan liiallisina. Valtalaki ja amnestia ovat semmoisia, joihin ne eivät voisi suostua. Ehdotettu punainen hallitus ei saa mitään tilaisuutta toimia eduskunnan suostumuksetta. Tällöin ei punainen hallitus saa maata rauhoittumaan. Antaa edelleen siis "hulinan" jatkua tai sitten on julistettava työväen diktatuuri tässä maassa. Ei tule luulla, että tähän maahan luodaan ihanneyhteiskunta punaisen hallituksen kautta. Työväen diktatuuri on valillinen keino, jolla porvaristo saadaan järkiinsä. On luonnollista myös, että puolueessa tulee esille riitoja menettelytavoista, mutta sille ei mahda nyt mitään. Hallitukseen menevät toverit tulevat kivitettaviksi, ja on seäli hyviä mieleniä. Sen takia olisi parasta antaa vallankumouksen lakien tehdä tehtävänsä. On nyt valittava: tarjotaanko eduskunnalle sovinnon ~~kyllä~~ kättä vai muodostetaan ^{ko} vallankumoushallitus eduskuntaa kuulematta. Kumpikin tie näyttäisi menevän lopulta tukkoon, mutta nyt on ratkaiseva hetki tullut, jolloin ryhmän on määriteltävä kantansa.

Aronen: Helsingissä voidaan kyllä pitää työväen diktatuuria, mutta joka paikkaan eivät meidän voimamme riitä. Muodostetaan punainen hallitus, jolle koitetaan saada porvariston kannatus. Asiat saataneen sitten kulkeutumaan joko rankaisuretkikuntien avulla tai sitten maksamalla virkamiehille korkeita palkkoja, jolloin kyllä rikkureita saataneen.

Rikkonen: Oli sitä mieltä, että olisi saatava ^{hallitus} parlamenttietiä, ja jollei saadaksille kannatusta eduskunnassa, niin muodostakoot vallankumoukselliset joukot oman hallituksensa, joka ottaa haltuunsa kaiken vallan.

Mäkelin, Y.: Jos hallitus muodostetaan, niin eduskunnan eteen ei saa mennä ilman ohjelmaa. Semmoista petosta työväkeä kohtaan ei saa millään tavoin suorittaa. Amnestiakysymystä on painostettava, mutta sitä ei tule annettavaksi työväestölle, joten on selvää, että punainen hallitus ei saa

luottamuslausetta eduskunnalta. Tänä yönä¹ olisi toimitapa määrättävä. Ainoana seikkana olisi nojautuminen joukkoihin., joille ei ole annettava tyhjiä sanoja ,vaan toimintaa.

Rantanen: Mäkelinin lausunnot eivät ole oikein vakuuttavia. Mitä pitemmälle mennään ,sitä vaikeammaksi tulee asema. Luokkataistelu kärjistyy yhä enemmän. Tuntuu siltä, että ryhmässä jotkut tahtovat kiirentiä tapahtumien edelle. On selvää ,että kun muodostetaan punainen hallitus, niin lista ja ohjelma esitetään eduskunnassa. Muuten oli² sitä mieltä, ettei työväen voimalla tuettu hallitus hyvin pitkälle onnistu.

Leppanen: Ryhmän työskentely on parlamentaarista, joten hallituksen muodostaminen tulee tapahtua parlamenttaarisella pohjalla. Hallitukselle on vaadittava eduskunnan luottamus - ta, ja jollain³ sitä onnistuta saamaan ,niin on eduskuntaa painostettava. Maa ei voi olla ilman hallitusta, ja ryhmän on nyt ponnistettava se luomaan. Amnestiakysymys voitaisiin erillään käsitellä. Jos taas vallankumousta edelleen jatkuu, niin olisi ryhmän jaatava syrjaan .

Puheenjohtajana rupesi toimimaan Mäki.

Anjala: Porvaristo on päättänyt piiskata työväen perin pohjin. Tällöin lienee selvää, ettemme eduskunnan kautta saa punaista hallitusta. Asiana on silloin jatkaa vallankumousta ,ja tämä eduskunta olisi saatava toimeettomaksi. Vallankumousorgaanien olisi toimittava⁴ edelleen.

Saarinen: Kuka jatkaa oikeastaan vallankumousta, kun Keskusneuvosto ilmoittaa hajoavansa? Ei ainakaan ryhmä sitä tee. Järjestyskaartitko? Ei ole niillä teknillisiä valineita koko maahan katsoen. Ei niinollen⁵ tulisi jatkaa vallankumousta. Punaiselle hallitukselle on saatava joku laillinen verho. Olisi nyt saatava valitila syntyään, joka ei ole tosin pitkä, mutta jolla aikaa järjestyttäisiin paremmin suurempiin ponnistuksiin.

Huotari Anni: Sovittelijat ovat olleet huonossa välissä. Ryhmän velvollisuus on mennä parlamenttitieltä. Antaa nyt joukkojen määrätä, onko heillä voimaa, jolloin saadaan kyllä luottamusta eduskunnassa⁶ punaiselle hallitukselle. Esitetään lista ja ohjelma kansanjoukoille hyväksyttäväksi.

Nurminen: Ryhmän tähänastiset toimenpiteet ovat olleet

4)

turhia. Vallankumousta ei ole vielä ollut, sillä sitä on ehkäistyt. Vallankumoustilanne on vasta tästä eteenpäin. Tila on nyt hyvä, kun eduskunnalle esitetään se senaattori lista ja ohjelma. Järjestyskaartit -- vallankumoukselliset voimat suorittakoon eduskunnan painostamiseen, kun vaaditaan tuennustusta punaiselle hallitukselle, ja eduskunnan on se tentävä. Pääasia on saatava ohjelma läpi. Suurlakko ei ole vielä vallankumousta, mutta aseistetut voimat sen kulussa ovat antaneet sille voimaa.

Tuomi: Lakon lopettaminen ei kuulu meille. Tulisi neuvotella valitsijainsa kanssa, mutta se ei voi tapahtua, kun kulkuyhteys on katkennut. Hallituskysymyksestä tulisi puoluekokouksen päättää. Varsinaisesti hallituksen saisivat muodostaa vallankumoukselliset joukot. Porvaristo ei tule menemään "Me vaadimme"-julistuksen taakse. Se olisi heiltä liikaa. Porvaristo sen sijaan kuristaa työväkeä työttömyydellä ja elintarvepulalla, joten ennen pitkää syntyy hajoamisesta työväen joukkotoiminnassa. Parasta on antaa hallitus kumousmiesten käsiin.

Jokinen Alma: Asiaa on vakavasti harkittava. Sota-aika on kiihdyttänyt joukkoja, ja tämän eduskunnan osaksi oli tuleva, mikä nyt on edessä. Olisiko ollut mahdollista saada lakko loppumaan 16/XI? Ei luultavasti. Jos 17/XI olisi tullut joukkoja painostamaan eduskunnan ulkopuolelle, niin olisi saatu paljon enemmän lakeja hyväksytyksi, kuin nyt on. Suunta ei on meillä oikea. Siinä on johdonmukaisesti pyritty ja -olevat olot ovat johtaneet tähän, eivätkä yksityiset toverit. Keinona pulasta selviytymiseen on punaisen hallituksen muodostaminen eduskunnallistatieta. Jollei siinä onnistuta, niin on muodostettava vallankumouksellinen hallitus.

Tokoi: ^{liiketta} Lakko ei voida lopettaa kamarista. Se on tosin tukkallista, mutta sille ei mahda mitään. Parasta on, että muodostetaan punainen hallitus. Eduskunta on saatava kokoon. Sille esitetään lista. Senaatille määrätään tässä minimiohjelma, joka koskisi elintarvekysymystä, työttömyyttä, ja amnestiaa. Jollei tässä onnistuta, niin jatkakoon vallankumous työtään, jolloin kaartit on pidettävä pystyssä.

Lapveteläinen: Parlamenttityötä on viimeiseen saakka tentävä. Senaattiin menosta ja ohjelmasta määrää viimekädessä puoluekokous.

vilis-
lais-
ten

hytty

la.

Pärssinen: Nykyhetkellä on s.-d. tehtävä hyvin ristiriitainen. Valtiollisessa suhteessa ei pitäisi olla vallankumousta, sillä meillä on kansanvaltainen eduskunta. Vallankumouksen perusteet ovat taloudellisia, joissa näkyy nälkä ja yleinen kurjuus. Punainen hallitus on muodostettava ja ohjelma sille. Muuten ryhmä menettää merkityksensä parlamenttityössä.

Suutala: Porvaristo ei ryhdy kostotoimenpiteisiin heti, mutta kun se voimistuu, niin se käy työväestön niskaan. Työväestö on nykyisin näyttänyt voimansa, jota porvaristo pelkää. Vallankumousihmisten on katsottava avoimesti eteensä. Herättää ihmetystä, että joukossamme on sellaisia, jotka pelkäävät vallankumousta, vaikka ovatkin olevinaan vallankumouksellisen sosialidemokratian edustajia.

Huttunen E: Ei saisi jatkua "hulinaa" enään. Vakavien tosiasiaien edessä on päätettävä. Puoluekokous olisi viipymatta saatava koolle tilannetta selvittämään. Mutta kun se nyt on mahdotonta, niin ryhmän on lopullisesti päätettävä. Hallituksen ohjelma on esitettävä eduskunnalle. Amnestiasta ja "Me vaadimme"-julistuksesta on esitettävä minimikohdat. Punaisen hallituksen muodostaminen on jätettävä тов. O. Tokoilta.

Mäki: Luki rautatiealaisten taholta tulleen ilmoituksen.
(Ks. liitettä III.)

Annala: Asema ei ole vielä tukala, kun se osataan oikeasti punnita. Selviydytään omalla punaisella hallituksella.

Aromaa: Oli Huttusen kannalla. Punaisesta hallituksesta on tehtävä joukoille selvää.

Lankila: Hallituksen muodostamiseen parlamenttitiötä vai-
kuttaa paljon helsinkiläisten työläisten painostus. Puheet
Mannerin eduskunnasta ovat jo liian vanhoja ja riittäviä.

Harjula: Ei ole vielä aika hallituksen muodostamiseen. Perustelut on jo Mäkelin lausunut.

Virkki: Vielä on heikko toivo jäljellä hallituksen muodostamisesta itsenäisyysmiesten kanssa. Mutta jolleivät he anna vastaustaan aamulla klo 9, niin muodostettakoon punainen hallitus. Jos tuokin tie sulkeutuu, niin olkoon porvaristo edesvastuussa kaikesta.

Vuoristo: Hallitusta on pyrittävä muodostamaan eduskunnallista tietä, joka on viimeinen. Amnestian viipymisen vuoksi tu-

vilis-
läis-
ten

tytty

-1 Liite III Ryhmä
1917
Rautatieväkijoukko

to ilmoitetaan, että he
eivät voi lakkoo lopettaa
ellie muodostella punaista
hallitusta, jota vie myö-
tää täydellisen amnestian.
Virkamiehet astuvat kuo-
mena klo 10 a.p. Toimintaa
nillä ehdolla että punainen
kaarti poistetaan rautatie-
laitoksista. Miellet kovin
kiihdyksissä pitkin linjaa.
Jollai lakkoo hallitusta
saada ja lakkoo jätke-

1. ja rupeavat luottamaan
sto suostu vaatmuksiin,
määräavat itse menettely-
etty punainen hallitus va-
tijärjestön edustajakoko-
taan, ja jos puoluekokous
varisto vastapuhuihin. Se
koaa vaan joukkojaan,
ille.

parhainta agitaattori-
t mauttomaksi, niin millä
emassa paljon porvarillisis-
voidaanko ehkäistä vaat-
ovat nykyisiä jakobiineja.
Ei saa olla pelkurina. Tu-
npiin. Tanaan on lopulli-
atin kohtalo.

a laatu. Mikeli-
an keskustelun jälkeen luo-
si # vielä päivän.

Ryhmän lopulliseksi päätökseksi merkittiin, että
ryhmä kannattaa punaisen senaatin muodostamista parla-
menttitietä. Äänestyksessä oli 46 ryhmän jäsenä punaisen
senaatin kannalla ja 16 kannatti sekasenaatin muodosta-
mista.

3 §.

Puoluetoimikunnalle päätettiin lausua semmoinen
toivomus, että puoluetoimikunta kutsuisi hetimiten koolle
puoluekokouksen päättämään vaikeasta tilanteesta. Toivo-
muksen esittäminen jätettiin Mäen suoleksi.

4 §.

Selvennykseksi senaatin muodostamiseen päätettiin,
että se tapantuu eduskunnallista tietäjä; jollei se ota
onnistuaakseen porvarillisen järjestyksen takia, niin tapa-
uksien kehitys määrää seuraavat toimenpiteet.

5 §.

Ennen annettujen valtuuksien nojalla esitti Tokoi senaat-
torilista, jossa mainittiin nimet: Mikelin, Y. Salin, E.,

lis-
ris-
en

lyty

- 2 -
Taan tulevat maata-
tiel pitämään muuten
yhkriinomaan solilos-
kuljeluksista.

1, ja rupeavat luottamaan
 sto suostu vaatmuksiin,
 määräävät itse menettely-
 etty punainen hallitus va-
 tijärjestön edustajakoko-
 taan, ja jos puoluekokous
 rvaristo vastapuuhin. Se
 pkoaa vaan joukkojaan,
 lle.

parhainta agitaattori-
 t mauttomaksi, niin milla
 emassa paljon porvarillilis-
 voidaanko ehkäistä vaax-
 ovat nykyisiä jakobiineja.
 .Ei saa olla pelkurina. Tu-
 enpäin. Tänään on lopulli-
 atin kontalo.

a laatimaan Tokoin, Mäkelä-

seurustelun jälkeen luo-
 si # vieni

Ryhmän lopulliseksi päätökseksi merkittiin, että
 ryhmä kannattaa punaisen senaatin muodostamista parla-
 menttitiestä. Äänestyksessä oli 46 ryhmän jäsentä punaisen
 senaatin kannalla ja 16 kannatti sekasenaatin muodosta-
 mista.

3 §.

Puoluetoimikunnalle päätettiin lausua semmoinen
 toivomus, että puoluetoimikunta kutsuisi hetimiten koolle
 puoluekokouksen päättämään vaikeasta tilanteesta. Toivo-
 muksen esittäminen jätettiin Mäen huoleksi.

4 §.

Selvennykseksi senaatin muodostamiseen päätettiin,
 että se tapantuu eduskunnallista tietäjä, jollei se ota
 onnistuakseen porvarillisen jarrutuksen takia, niin tapa-
 uksien kehitys määrää seuraavat toimenpiteet.

5 §.

Ennen annettujen valtuuksien nojalla esitti Tokoi senaat-
 torilista, jossa mainittiin nimet: Mäkelin, Y. Salin, E.,

lis-
 is-
 en

tyy

6)

levat työläisjoukot epätoivoisiksi, ja rupeavat luottamaan vaan itseensä. Jollei nyt porvaristo suostu vaatmuksiin, niin vallankumoukselliset joukot määräävät itse menettelytapansa. On koitettava saada esitetty punainen hallitus vakituiseksi hallitukseksi. S. Ammattijärjestön edustajakokous pakotti porvariston jo toimintaan, ja jos puoluekokous kutsutaan koolle, niin rupeaa porvaristo vastapuuhiin. Se ei kutsu Eduskuntaa koolle; se kokoaa vaan joukkojaan, jonka jälkeen se kostaa työläisille.

Salin: Tämä joukko pitäisi olla parhainta agitaattorijoukkoa. Mutta kun suola on tullut mauttomaksi, niin millä sitten suolataan. Ryhmässä on olemassa paljon porvarillista mielialaa, kun jaaritellaan, voidaanko enkaista vaax-lankumousta. Asestetut työmiehet ovat nykyisiä jakobiineja. Ryhmän on muodostettava hallitus. Ei saa olla pelkurina. Tulee pelastaa joku aika eteenpäin. Tähän on lopullisesti ratkaistava punaisen senaatin kohtalo.

Kirves: Ehdotti senaattorilistaa laatimaan Tokoin, Mäkelinin ja Salinin.

Mäkelin, Y.: On syytä tämän pitkän keskustelun jälkeen lupaa siitä, että "hulina" jatkuisi vielä päivän.

Ryhmän lopulliseksi päätökseksi merkittiin, että ryhmä kannattaa punaisen senaatin muodostamista parlamenttitiestä. Äänestyksessä oli 46 ryhmän jäsentä punaisen senaatin kannalla ja 16 kannatti sekasenaatin muodostamista.

3 §.

Puoluetoimikunnalle päätettiin lausua semmoinen toivomus, että puoluetoimikunta kutsuisi hetimiten koolle puoluekokouksen päättämään vaikeasta tilanteesta. Toivomuksen esittäminen jätettiin Mäen huoleksi.

4 §.

Selvennykseksi senaatin muodostamiseen päätettiin, että se tapahtuu eduskunnallista tietä; jollei se onnistuakseen porvarillisen jarrutuksen takia, niin tapauksien kehitys määrää seuraavat toimenpiteet.

5 §.

Ennen annettujen valtuuksien nojalla esitti Tokoi senaattorilista, jossa mainittiin nimet: Mäkelin, Y. Salin, E.,

7)

Gylling, E., Manner, K. A., Vuolijoki, S., Sirola, Y. E., Lumivuokko, J., Laaksovirta, E., Mäki, J., Jokinen, V., Raittinen, P., Huttunen, E., Tokoi, A. O., Voionmaa, V., Ailio, J., ja Lindqvist, K.,

Ehdokkaiden esittelyssä syntyneessä keskustelussa kieltäytyivät Mäki ja Huttunen. E. Manner ilmoitti ei antavansa lupaa pistää nimeään hallituslistaan. Salin kieltäytyi. Makelin, Y. pyysi vapautusta. Aromaa ehdotti, että yksimielisesti lyödään lista kiinni. Vuoristo olis sitä mieltä, ettei ketään vakisin saa viedä hallitukseen. Virkki ehdotti listan lopullista muodostamista jätettäväksi Tokoin huoleksi. Lapveteläinen sanoi, että nyt on muodostettava vallankumouksellinen hallitus, josta ei kukaan saa kieltäytyä. Aronen piti Salinin kieltäytymissyitä varsin vakavina. Huotari Anton lousui, että joku komitea muodostaa lopullisen listan ja ohjelma määrätään aamulla. Tuomen mielestä oli Lumivuokko poistettava listalta Ammattijärjestön puheenjohtajan olonsa vuoksi. Jokinen Alma esitti, että hallitukseen ehdokkaiksi asetetuilla tovereille tulee ryhmän antaa kaikki tukensa.

Keskustelusta merkittiin sitten päätökseksi, että senaattorilistan lopullinen muodostaminen jätettiin toiv. O. Tokoilta 36 äänellä 26 vastaan, jotka olisivat tantoneet asettaa erikoisen komitean, 3 henkilöstä, kysymystä, poh-timaan.

6 §.

Otettiin käsittelyn alaiseksi ohjelman laatiminen punaiselle senaatille.

Tokoi: Lähtökohdaksi ohjelmassa on pidettävä vahimpia vaatimuksia, jotka ovat esitettävissä lyhyessä muodossa. Voisi ottaa kysymykseen elintarvekysymyksen, työttömyyden torjumisen, torpparivapautuksen aikaansaamisen, amnestiakysymyksen, valtalain ja itsenäisyyskysymyksen puoluekokouksen vaatimuksen pohjalla. Ohjelma olisi läpi aikoja var-
te n.

Aronen: Ohjelman saa laatia joku toimikunta.

Paasonen: Ohjelma on jo pienoisuudessa esitetty. Komitea sen laittakoon. Sitä ei enään tarvitse ryhmälle esittää.

Manner: Ulkopoliittisia seikkoja ei ole kovasti allevii-vattava, vaan ovat kotimaiset demokraattiset uudistukset

8)

pantava etutilalle.

Huttunen, E.: Ohjelman laatiminen on jätettävä senaattori-kandidaattien huoleksi.

Salin: Kun eduskunta on lähtenyt pakosalle, niin on muistettava Mannerin eduskuntaa, joka voisi pelastaa aseman.

Tokoi: Mannerin eduskunta on hyvä olemassa.

Manner: Antaa Mannerin eduskunnan vielä roikkua ilmassa.

Nyt on hetken tärkein vaatimus tyydyttää lakkolaistyö-
laisten vaatimukset

Viikki: Jollei hallituksellemme saada eduskunnan tunnustusta, niin on kutsuttava vallankumouksellisten voimien avulla Mannerin eduskunta koolle.

Päätökseksi tästä asiasta merkittiin, että ohjelman laatiminen punaiselle senaatille kuuluu senaattori-kandidaateille, ja julkaiskoot he sen, ja jättäkööt sitten kirjelmässä ne tiedoksi eduskunnalle.

7 §.

Kun eduskuntaa ei oltu kutsuttu koolle säännölliseen aikaan, niin päätettiin ryhmän puolesta vaatia eduskunnan puhemieheltä, että hän kutsuisi eduskunnan koolle taksi illaksi. Tämä tehtävä jätettiin Mäelle, Anton Huotarille ja Aroselle. Jolleivät he tapaa henkilöittä puhemiestä, niin jättäkööt he eduskunnan kansliaan kirjallisen esityksen asiasta.

8 §.

Päätettiin kehottaa ryhmän jäseniä menemään suoraan työläisten kokoukseen Helsingissä ja lausumaan siellä mielensä asioiden johdosta.

9 § Suoritettiin loppunimennuoto, jossa poissaoleviksi merkittiin seuraavat ryhmän jäsenet: Airola, Gylling, Hakala, Heikkilä, Hurmevaara, Hanninen-Valpas, Jalava, Jalonen, Kellosalmi, Kujala, Kurkinen, Kuusinen, Makela, Orasmaa, Paasivuori, Salo, Siren, Sirola, Tirkkonen, Typpö, Valjakka, Vatanen ja Viik. Nimennuotolista seuraa mukana. (Ks liitettä IV.)

10 §.

Seuraavan ryhmän kokouksen määrääminen jätettiin puheenjohtajan tehtäväksi.

Kokous lopput klo 3,35 aamulla.

Lute IV. Ryhmä' 17

Suomen Eduskunnan Sosialidemokratinen ryhmä.

(Valittu 1-2 p:nä lokakuuta 1917.)

Kokous *19* p:nä *marres* kuuta 1917. *kl 12,15*
— kl 3,00

Asia: *Loppuasiainmenhinto.*

Aänestys: Jaa: *Lasnolaan*

" Ei: *Paisaaleva*

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Ahmala	✓		Kirves	✓		Paasonen	✓	
Airola		—	Kiviniemi	✓		Paronen	✓	
Alavirta	✓		Kohonen, H.	✓		Pohjaväre	✓	
Annala	✓		Kohonen, J.	✓		Pärssinen	✓	
Aromaa	✓		Komu	✓		Raitanen	✓	
Aronen	✓		Koponen	✓		Rantanen	✓	
Eloranta	✓		Korhonen	✓		Rikkonen	✓	
Eronen	✓		Kujala		—	Saari	✓	
Forstén	✓		Kurkinen		—	Saarikivi	✓	
Gylling		—	Kuusinen		—	Saarinen	✓	
Hakala		—	Laakkonen	✓		Salin	✓	
Hakkinen	✓		Lankila	✓		Salmi	✓	
Harjula	✓		Lapveteläinen	✓		Salo		—
Heikkilä		—	Latvala	✓		Savolainen	✓	
Herrala	✓		Lautasalo	✓		Sirén		—
Hoikka	✓		Lehmus	✓		Sirola		—
Huotari, Anni	✓		Lehokas	✓		Suutala	✓	
Huotari, Anton	✓		Lehtosaari	✓		Tirkkonen		—
Hurmevaara		—	Lepola	✓		Tokoi	✓	
Huttunen, E.	✓		Leppänen	✓		Tuomi	✓	
Huttunen, P.	✓		Lonkainen	✓		Tuomikoski	✓	
Häkkinen	✓		Manner	✓		Typpö		—
Hänninen		—	Murto	✓		Usenius	✓	
Härmä	✓		Mäkelin, A.	✓		Valjakka		—
Jalava		—	Mäkelin, Y.	✓		Vatanen		—
Jalonen		—	Mäkelä		—	Viik		—
Johansson	✓		Mäki	✓		Vihersalo	✓	
Jokinen	✓		Mänty	✓		Virkki	✓	
Jokinen, V.	✓		Nurminen	✓		Vuoristo	✓	
Kellosalmi		—	Orasmaa		—	Välisalmi	✓	
Kiiskinen	✓		Paasivuori		—			

ispuolis-
ysläis-
raton

akrytly

salo.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jalo Kohonen.

Pöytäkirja tarkastettu ja havaittu kokouksen päätöksen mukaiseksi.

Helsingissä, marrask. pna 1917.

*Lähtien seuraavat valit
keskus neuvoston lakon lopettamispuhe-
tus ja Helsingissä pidettyjen työläis-
kokouksien ehdot punaisen senaatin
muadastamiselle.*

Jalo Kohonen.

*Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty
Helsingissä*

Mikko Viskki

Edvin Lihensalo

Suuria työväen kokouksia tänään nykyisen aseman johdosta.

Punaista senaattia waaditaan.
Suurlakko päätetty lopettaa.

Työväentalon A-saliissa

oli wallankumouksellista työväkeä
huoneen täysi tungokseen saakka.

Lokoi käytti ensimmäisen puheen-
vuoron, huomauttaen, että pulmalli-
simpia asioita on ratkaista hallitus-
työnsä. Toiselta puolen waaditaan
punaista hallitusta, toiselta kokoomus-
hallitusta, josja tänä waikeana aikana
olisi jokuinen portwarikin, mutta wah-
wa enemmistö kuitenkin sosialisteilla.
Kolmas kanta tässä tyhjyydessä on
taas, että hallitusta ei työväki ensin-
kään muodosta, vaan annettaisiin se
portwarien tehtäväksi. Neljäs mah-
dollisuus tyhjyyden ratkaisulle saat-
taisi olla vielä se, että wolta olisi työ-
väen neuvostoilla, kuten on ollut lai-
ta Pietariissa.

Mutta hallituskykytyönsä ratkaisua
waikuttaa vielä se, että on waikea
löydää miehiä, jotka halusisivat läh-
tää wallankumoukselliseen hallitukseen.
Puhuja esitti monia niitä waikeuksia.
Marxinin elintarwelytyönsä on sellai-
nen, ettei minäkäänlainen hallitus ty-
kene sitä järjestämään. Tytyymättö-
myys jää jälle edellekin kaikessa
tapauksessa.

Työväenliike on kuitenkin jätti ar-
wotus, huomautti puhuja, että kon-
nattaa uhrata joitakin miehiä ja tehdä
mitä tehdä voidaan.

Puhuja huomautti vielä, että laa-
ditun senaattoriliiton tulee saada
eduskunnan hyväksymisen sekä myös-
kin saada kannattamaan ohjelmaam-
me, josja meidän lähimmät waatimuk-
semme ovat otettut, ja joiden puoles-
ta me olemme loppoon lähteneet. Si-
tapaiksi, ennenkuin senaattiin miehet
wokuat lähteä, on eduskunnalta saa-
tawo myös sitoumus amnestian jul-
kaisemisesta, ettei portwaristo ryhdy
minäkäänlaisiin kostotoimenpiteisiin.

Tälle pohjalle rakennetulla juunni-
telmalla wokuat lähteä hallitukseen

A. O. Lokoi,
Erjo Mäkelin,
Baino Jokinen,
Edward Gylling,
Jaakko Mäki,
Sulo Wuolijoki,
J. Lumivuolko,
Konst. Lindqvist,
Erjo Sirola ja
Julius Mälio

sestä mahdollisesti kolme neljä vapaa-
mielistä portwaria, jotka suostuvat
ohjelmaamme kannattamaan.

Lopuksi huomautti puhuja, että
eduskunnan puhemieselle saatetaan
tieto, että se kutsuu eduskunnan ko-
toon tänä iltana. Jos tätä ei tapah-
du, kutsutaan n.s. Mannerin edu-
skunta.

Käytetyissä puheenvuoroissa yleensä
kannatettiin Lokoin esitystä ja kes-
kustelun päätyttyä esitys yksimielisesti
hyväksyttiin.

Salon lopettamisesta
tänään syntyi kiihkeä keskustelu.
Kaikki puheenvuoron käyttäjät, paria
lukuunottamatta, kannattivat, että la-
lon päättäminen jätetään huomiseksi,
johon mennessä on saatu täysi war-
muus edellämainittujen esitysten to-
teuttamisesta.

Ry. Koston talolla,

jonka juhlasali oli kerääntynyt ää-
riään myöten tähteen yleisöä, johti
puhetta A. Mälio.

Muuttaman ja ajemaa selostawan
puhevuoron käytti J. Lumivuolko.

Hyväksyttiin edellämainittu ehdo-
tuskirja „punaista senaattia“ warten
sestä seuraava päätöslauselma:

että kaartin aseistamistyönsästä
päättämään waltuutetaan kaartin pai-
kollinen johtawa toimikunta, Työ-
väenjärjestöjen eduskunta, Puolueen
ja Ammattijärjestön toimikunnat ja
on näiden tässä suhteessa otettawa
huomioon nykyisen wallankumouksen

antanut yhtiään perään, jos sen enem-
mistö olisi toimeenpannut laittoman
kolmen tunnikkaan walin, niin tuskin
tätä eduskuntaa nyt olisi enää olemas-
sanaan.

17.
Suurlakko.
Liedonan-
noissa.

suurvoim
ntoleh-
rio 5

Suomen Sosialidemokratinen Eduskuntaryhmä.

Kokous:

Asia:

Äänestys: Jaa:

" Ei:

Läsnä olleet:

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aakula			Kujala			Piisinen		
Aalle-Teljo			Kurkinen			Pohjaväre		
Ahmala			Kääriäinen			Pärssinen		
Airola			Käkelä			Railo		
Annala			Laakkonen			Rantanen		
Aromaa			Lapveteläinen			Saari		
Aronen			Lautasalo			Saarinen		
Eloranta			Lindström			Sainio		
Eronen			Lehtimäki			Salmi		
Gylling			Lehtonen			Savolainen		
Haapasalo			Leivo			Sillanpää		
Hakala			Letonmäki			Tanner		
Hjulgrén			Lonkainen			Tokoi		
Huhta			Lundström			Tolonen		
Huotari, Anni			Lumivuokko			Tossavainen		
Huotari, Anton			Lylykorpi			Tuomi		
Huttunen			Manner			Tuomikoski		
Häkkinen			Marttila			Turunen		
Häyrynen			Mustasilta			Turkia		
Ikonen			Mäkelä			Typpö		
Jalava			Mäkelin			Törmä		
Jalonen			Mäki			Valavaara		
Jokinen, A.			Mänty			Valjakka		
Jokinen, V.			Oksman			Valpas		
Kanervo			Orasmaa			Vatanen		
Karhinen			Paasivuori			Vihersalo		
Kautto			Paasonen			Viik		
Kiiskinen			Paronen			Viljanen		
Komu			Paunu			Virkki		
Koponen			Peura			Väänänen		

laulla saavutettujen oikeuksien ja saavutusten täysi turvaaminen.

Tämä taas edellyttää sitä, että laati on toteutettava jätettyä aseista ja sen taroitusten mukaisesti aseistamiseksi on edelleen tarmokkaasti toimitettujen hallitus näin on tullut taita.

muodostetusti, päättää Helsingin järjestyneen työväen kolous lopettaa laiton tänään maanantaina klo 12 päivällä, josta alkaen liikkeet saadaan avata ja työt aloittaa;

että laiton aikana jättuneistä tapauksista ei saa kukaan ohjastella ja lyhytteeseen ajettua.

Työväentalon juhlasaliissa pidetyssä kokouksessa johti puhetta M. Lehto.

Suurlakko, sen taroitusta ja saavutuksia selosteli E. Salin.

Kokouksen ratkaisemiseksi esitettiin, tahtooko se n.s. punaisen senaatin, jonka kaikki jäsenet ovat sosialisteja, vai vastustako se sitä. Käsitte nosto-ammestyskellä, muutamien harmojen ääniä vastaan, päätti kokous kannattaa punaisen senaatin muodostamista.

Tämän jälkeen esitettiin ja hyväksyttiin punainen senaattorilista.

Senaatin ohjelmasta keskusteltiin ja esitettiin ja hyväksyttiin sen toteutettaviksi seuraavat vaatimukset:

1) Elintarvikehuojutus on ratkaistava tasapuolisesti niin että työväestö ja vähävarainen kansanainas ei joudu poikkeuksellisesti kärsimään.

2) Työttömyyskassa on ratkaistava työväelle edulliseen suuntaan.

3) Baltalaisen periaatteet on saatettava voimaan.

4) Ruolamääränsä poistettava.

5) Virkamieskoneisto kansanvaltuustutettava.

6) Julkaistava yleinen amnestia, niin ettei vallantunousliikkeen aikana jättuneista tapauksista kukaan rokoteta mainomaan tai tuomitsemaan.

Sitäpaikalla maati kokous eduskunnan kolontumaan hallituskomitean ratkaisuna maran tänä iltana.

Järjestölaartiosissa hyväksyttiin samallainen päätös kuin koston talolla pidetyssä kokouksessa.

Lakko päätettiin lopettaa tänään klo 2 päivällä.

Helsingin työväelle!

Suurlakko Helsingissä julistetaan loppuneeksi tänään klo 2 päivällä.

Kokko punanen senaatti on muodostettu ja yleiset järjestyneen työväen kokoukset Työväentalolla ja kotoissa ovat tänään päättäneet lopettaa laiton, niin ilmoittaa Helsingin Työväen Toimeenpanema Komitea, että lakko lajitetaan loppuneeksi tänään klo 2 päivällä. Liikkeet siis voidaan avata ja työt aloittaa tänään klo 2 päivällä.

Helsingissä, marrask. 19 p:nä 1917.

Helsingin Työväen Toimeenpanema Komitea.

voiman myötä. Sitäpaikalla on lausunut niin helpolla kuin näinä päivinä. Ellei nykyinen eduskunta olisi antanut yhtään perään, jos sen enemmistö olisi toimeenpannut laittoman kolmen kuukauden valan, niin tuskin tätä eduskuntaa nyt olisi enää olemassa.

Ennen Työväenjärjestöjen valantunontellinen Keskuskomitea.

17/11/17.

Suurlakko tiedon mukaan.

manuuskri
ntoleh-
no 5

Suomen Sosialidemokratinen Eduskuntaryhmä.

Kokous:

Asia:

Äänestys: Jaa:

Ei:

Läsnä ollut:

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aakula			Kujala			Piisinen		
Aalle-Teljo			Kurkinen			Pohjaväre		
Ahmala			Kääriäinen			Pärssinen		
Airola			Käkelä			Railo		
Annala			Laakkonen			Rantanen		
Aromaa			Lapveteläinen			Saari		
Aronen			Lautasalo			Saarin		
Eloranta			Lindström			Sainio		
Eronen			Lehtimäki			Salmi		
Gylling			Lehtonen			Savolainen		
Haapasalo			Leivo			Sillanpää		
Hakala			Letonmäki			Tanner		
Hjulgrén			Lonkainen			Tokoi		
Huhta			Lundström			Tolonen		
Huotari, Anni			Lumivuokko			Tossavainen		
Huotari, Anton			Lylykorpi			Tuomi		
Huttunen			Manner			Tuomikoski		
Häkkinen			Marttila			Turunen		
Häyrynen			Mustasilta			Turkila		
Ikonen			Mäkelä			Typpö		
Jalava			Mäkelin			Törmä		
Jalonen			Mäki			Valavaara		
Jokinen, A.			Mäntä			Valjakka		
Jokinen, V.			Oksman			Valpas		
Kanervo			Orasmaa			Vatanen		
Karhinen			Paasivuori			Vihersalo		
Kautto			Paasonen			Viik		
Kiiskinen			Paronen			Viljanen		
Komu			Paunu			Virkki		
Koponen			Peura			Väänänen		
Koponen			Peura			Väänänen		

Luokkainistelu ilman fuurilakkaa.

Keskusneuvoston päätös ja julistus Suomen järjestö-
neille työmäärä.

Suomen työmäärä ja työmäärä
Yhteisen valtakunnan taistelumme te-
rännäisyä, joka tehtiin fuurilakon muo-
dossa, on nyt suoritettu.

Portvariston mustat valkankaap-
poushankeet on tästä maahan. Eivät
saaneet keisarimallia senaattilleen
eikä myöskään kolmelle kuminkalleen.
niinkuin yrittivät. Keskusneuvoston
nalle se valta on nyt tunnustettu.
Siellä warmemmalle pohjalle saatiin
perustetuksi tunnuslinen kansanval-
toisuus, sillä nyt tulivat uudet tun-
nuslinat vahvistetuiksi tavalla, joka
portvarienkin täytyi tunnustaa päte-
västi. Samoin saatiin vahvistetuksi
8 tunnin työpäivälaki maamme teol-
isuus- ja ammattityömäärä. Ilman
työmäärän fuurilakkaa olisi portvaristo
eikä saanut nämä hyödyt uudistukset
ryöstetty ja tuhottu.

Mutta leipää ei ole vielä saatu,
eikä warmuutta yleensä elintarviketur-
vuuden lieventämisestä tai nälkemi-
en ehkäisemisestä. Sitä ei suoranaisesti
fuurilakon avulla saada. Päämäs-
toin, jos fuurilakkaa tällaisena aikana
tavoitella jatkettavaksi, olisi maanomis-
tajilla ja muilla nälkäreillä helpompi
tilaisuus lakon aikana kiusata työmä-
kös maidon, lihan, voinan ja leivänkin
puutteesta, ja työnantajat voisivat
kuristaa pidättämällä palkkoja. Sitä
on taisteltava nyt jatkettava toisia
muodoissa, eduskunnassa ja sen ulko-
puolella, eikä yhteen menoon fuurila-
kon muodossa.

Osa eduskunnan portvarillista
työnmistä on nyt tehnyt hätälupauksia.
Ovat lupailleet parannusta elintar-
viketurvaksi. Samoin ovat lupail-
leet tunnustuksen ja vahvistuksen
kansanvapauden perustetuksi. Päde-
tylle „valtalaiselle“ ja muillekin toime-
valloppäivillä jätettyille laeille. Si-
jälki ovat lupanneet kannatuksensa
torppari vapautukselle ja eräille muil-
le tärkeille vaatimuksillemme. myö-
kin ehdollisesti äänioikeuden laajenta-
miselle 21 ikävuoden rajaan. Niiden
lupauksien ei kuitenkaan ole paljoa
luottamista, ellei työmääränoissa seiso-
miesissä mahdollisena, ankarana war-
tijana, valmiina heti hylkäämään,
jos lupauksen vetoa paljastuu.

Pian nähdään, tuleeko eduskunnas-
ta lupauksen lunastuksia. Ellei tule,
ja ellei nopeasti tule, tavoitellut sil-
loin portvarit petetyn kansan toihan ja
voiman myöryä. Silloin tuskien pe-
lastuivat niin helpolla kuin näinä päi-
vinä. Ellei nykyinen eduskunta olisi
antanut yhtään perään, jos sen enem-
mistö olisi toimeenpannut laittoman
kolmen kuminkaan maalin, niin tuskien
tätä eduskuntaa nyt olisi enää olemas-
jalaan.

Me Keskusneuvoston jäsenet olem-
me osaltamme koettaneet saada wal-
tettui tojoamiset valittuun eduskun-
taan, kuten muutenkin ylempään ja
valtiowaltaiten taisteluseinojen iskut,
jotka uhreja kysyvät. Tiedämme,
että tämän tähden on meitä moitittu-
kin. Mutta olemme warmasti wa-
kuntetut, ettei työmäärän asia ole käsi-
nyt wakinloa siitä, että fuurilakkoi-
telu on mennyt ilman suurempia uh-
reja kuminkalleen puolen. Työmäärä-
eatteen mukainen valta ja yhteis-
kuntajärjestys ei kuminkalleen olisi
vielä tällä hetkellä, eikä Suomessa
ollin, mahdollinen saada aikaan kan-
sarillispainpintaan tomerien weren
hinnalla.

Suomen portvaristo ei tosin ole
vielä polvillaan työmääränoissa edes-
sä. Mutta työmääränoissa elämä woi-
ma on entistä ehjempänä, rautaisem-
pana. Suomen järjestynyt työläis-
armeia seisoo entistä mahtavampana.
Sen uljas punainen kaarti järjestönä
säilytetään. Se on suorittanut eni-
mäisen suuren, vastuunalaisen tehtä-
mänä, nähtä kärsien, hammaista bur-
ren, yhteinen asia johdumalla. Pelot-
tomana se on suojellut luottamoveri-
taon ja säilyttänyt lahtarit piloon.

Nyt muuttuu taistelun muoto,
mutta taistelu ei muutu. Järjestys-
kaartimme yhteiset aheet on säilytet-
tävä turvallisesti warastoihin. Kaar-
tin ottamat wongit laskeutuvat wa-

paalle jafalle, mutta kottoukseen siitä
waadimme portvaristolta ehdottomas-
ti, että työmäärän rintaman miehet on
myös annettava olla rauhasa lailla
wiranomaisen ehdittelulta ja hollot-
taukelta lakon aikaisen toiminnan
johdosta. Tätä vaatimusta on lais-
kien Suomen työmääräjärjestöjen ja
edustajain tiiveellinen walmollisuus
sannottaa ja tukea.

Keskusneuvostomme nyt lopettaa
toimintansa ja hajoo, firttuen wal-
tuutensa Sos.dem. puolueen puolue-
toimikunnalle. Sosialidemokratien
edustajaryhmän tehtäväksi jää koet-
taa muodostaa työmäärän punanen hal-
litus, joka turvaa mahdollisimman
hyvin fuurilakon saattotukset ja muut
työmäärän edut.

Eteenpäin, tomerit, on asiamme
mentävä! Olkaa valmiina ja wotus-
takaa rimejä. Keskusneuvoston aila woi olla
lyhyt.

Suomen Työmääräjärjestöjen walmu-
sumonjulistus Keskusneuvoston.

Keskusneuvoston
Pöytäkirja
1917.

Suomen Ammattijärjestön edustajat Työväen mallankumouksellisessa keskuksenvoimassa esittävät asiaansa erittäin mielenkäsi.

Täysin käsittämme ne vaikeudet ja sen raskaan edesvastuun, mikä hallitusvallan työväen väkisin ottamisesta tällaisena aikana johtuu. Porvaristo, joka hallitsee koko taloudellista elämää, tulee tietenkin käyttämään väkensä voimansa ja voimansa työväen hallituksen aseman vaikeuttamiseksi. Virkamiehistö arvatenkin panee kaiken taitonsa liikkeelle estääkseen hallituksen antamien käskyjen toteuttamisen. Vallan rahamäärät ovat kokonaan loppuneet ja kapitalistit tulevat kieltämään väkensä luoton. Elintarvikeasiat on jaotettu sellaiseen turjuuteen, ettei mitään hallitus voi niitä enään edes osapuolleenkaan tydyttävään kuntoon saattaa. Kaikki nuo seikat vaikeuttavat sen, että hallituksen hoitaminen työväen omille miehille käy erittäin vaikeaksi.

Mutta mitään muutaakaan keinoa kuin hallitusvallan heti työväen väkisin ottamisen, emme tällä hetkellä näe. Eduskunta on hajaantunut eikä aijo kokoontua ennen kuin fuurilakko on loppunut. Hallitus on myös loppunut, joten mitään hallitusta ei maadassa tällä kertaa ole. Lakon pidemmälle jatkaminen on mahdoton ja vie mahdollisesti täydelliseen anarkiaan, joka olisi kaikkein suurin onnettomuus. Työväkeä ei tydytä mitään porvarillinen hallitus, vaan vaatii se valtiomallista omiin käsinsä. Työväki tahtoo ainakin prittää järjestää elintarvikesyntymisen niin, että työläisillekin riittäisi osansa siitä leivästä, mitä maassa on. Se tahtoo edes koettaa luoda sellaisen työväen hallituksen, joka rautaisella tarmolla järjestäisi elintarvikeasioita. Samoin näkee työväki varmimman takeen siitä, että sen vaatimukset ainakin jätäti kuin ne hallitukselta riippuivat, tulivat toteutetuiksi.

Kaiken sen huomioon ottaen olemme sitä mieltä, että työväen olisi nyt muodostettava oma hallitus, jota, jos olo on tällainen, voittamatta poistavat. Voittajien tärventää sellaisilla jäsenillä, jotka suostuivat kannattamaan sitä ohjelmaa, joka on esitetty julistuksessa: „Me vaadimme“; kuitenkin olisi pidettävä kiinni siitä periaatteesta, että työväen edustajilla tulisi hallituksessa olemaan ehdoton enemmistö, niin että he voisivat pysyä uskollisina sille ohjelmalle, jonka Ammattijärjestön 4:s Edustajakokous on lausoon lähtien hyväksynyt.

Edin tällä perustuksella olisi mielestämme lakko lopetettava ja palattava töihin maanantai-aamuna.

Keskuksenvoimien enemmistö on kuitenkin antanut Sos.-dem. Eduskuntaryhmän asiaksi muodostaa puu-nainen hallitus, joten edustamamme katjantokanta on täten tullut sinä muodossa tunnustettua. Kehotamme puolestamme ammatillisesti järjestä-

nyttä työväkeä lopettamaan lakon Mallankumouksellisen Keskuksenvoimien enemmistön tavalla.

Muuten olemme sitä mieltä, että puoluekokous on viipymättä kutjuttawa kokoon kattoisemaan tätä kysymystä.

S. Ammattijärjestön toimikunnan valitsemat edustajat.

S. Ammattijärjestön toimikunnan jäsenten edelläolevaan erävään mielipiteeseen yhtyy

Työväen Järjestyskoartin ylimmän johtajan toimikunnan edustaja Mallankumouksellisessa Keskuksenvoimissa.

XXV.
Pöytäkirja laadittu sos.-dem. Eduskunta-
ryhmän kokouksessa marrask. 20 p:nä 1917.
klo II ap. Puheenjohtajana toimi J. Mäki
ja pöytäkirjaa piti allekirjoittanut
J. Kohonen.

I §.

Suoritetussa nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Alavirta, Hakkinen, Hanninen-Valpas, Kellosalmi, Leppänen, Manner, Paasivuori, Pärssinen, Salin, Tokoi ja Virkki. Nimenhuutoista seuraa mukana. (Ks. liitettä I.)

2 §.

Edustajain yksityisestä neuvottelukokouksesta tänään klo 12 päivällä teki selvää Mäki Vv:n puolesta. Kokous pidettiin eduskuntatalolla. Kokouksen avaisi Mäki ryhmän puolesta. Puheenjohtajaksi valittaisiin K. Manner. Selostettaisiin kokouksen tarkoitus ja luettaisiin ryhmän esittämä vastalause ja saatettaisiin se vielä tänään joukkojen tietoon "Työmiehessä". Sen jälkeen luki M. Vv:n ehdotuksen vastalauseeksi, joka parannetussa muodossaan on mukaan liitetty. (Ks. liitettä II.)

Syntyneessä keskustelussa käytettiin seuraavanlaisia puhevuoroja:

Kuusinen: Jos vastalauseluonnokseen tehdään suurempia muutoksia, niin on sen julkaiseminen jätettävä huomiseksi.

Eloranta: Lopusta voisi ottaa pois semmoisen kohdan, josta voisi saada semmoisen käsityksen, että jotain olisi tekeillä.

Kujala: Yhtyi Elorannan käsitykseen.

Vuoristo: Ennenkuin ehdotus saatetaan joukkojen tietoon, on se ehdottomasti tarkistettava.

Jokinen: Tuollainen vastalauseen ^{ulkais} julkaiseminen ehdottomasti rauhoittaisi joukkoja, ja luottamus ryhmän toimintaan kasvaisi.

Kirves: Ulos ei saa antaa sitä käsitystä, että ryhmä olisi johtanut vallankumousliikettä. Sen ovat tehneet puolueen ylimmät organit.

Mäki: Ehdotti lopusta postettaviksi sanat: "ilman eduskunnan valitusta" ja sanat: "että ~~yy~~ samalla kun porvaristolle on -

Lute I Ryhmä 20/11 17

suomen Eduskunnan Sosialidemokratinen ryhmä.

(Valittu 1—2 p:nä lokakuuta 1917.)

Kokous 20 p:nä marras kuuta 1917. 11 ap.

ai: Nimenhuuto

esitys: Jaa: Läsnooleva.

Ei: Paissaleva.

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
hmala	✓		Kirves	✓		Paasonen	✓	
sirola	✓		Kiviniemi	✓		Paronen	✓	
lavirta		—	Kohonen, H.	✓		Pohjaväre	✓	
nnala	✓		Kohonen, J.	✓		Pärssinen	✓	—
romaa	✓		Komu	✓		Raitanen	✓	
ronen	✓		Koponen	✓		Rantanen	✓	
loranta	✓		Korhonen	✓		Rikkonen	✓	
ronen	✓		Kujala	✓		Saari	✓	tu
Forstén	✓		Kurkinen		—	Saarikivi	✓	
Gylling	✓		Kuusinen	✓		Saarinen	✓	
Hakala	✓		Laakkonen	✓		Salin		—
Hakkinen	—	—	Lankila	✓		Salmi	✓	
Harjula	✓		Lapveteläinen	✓		Salo	✓	
Heikkilä	✓		Latvala	✓		Savolainen	✓	
Herrala	✓		Lautasalo	✓		Sirén	✓	tu
Hoikka	✓		Lehmus	✓		Sirola	✓	
Huotari, Anni	✓	tu	Lehokas	✓		Suutala	✓	
Huotari, Anton	✓	tu	Lehtosaari	✓		Tirkkonen	✓	
Hurmevaara	✓		Lepola	✓		Tokoi		—
Huttunen, E.	✓		Leppänen		—	Tuomi	✓	
Huttunen, P.	✓		Lonkainen	✓		Tuomikoski	✓	
Häkkinen	✓	tu	Manner	—	—	Typpö	✓	
Hänninen		—	Murto	✓	tu	Usenius	✓	
Härmä	✓		Mäkelin, A.	✓		Valjakka	✓	tu
Jalava	✓		Mäkelin, Y.	✓		Vatanen	✓	
Jalonen	✓		Mäkelä	✓	tu	Viik	✓	tu
Johansson	✓	tu	Mäki	✓		Vihersalo	✓	
Jokinen	✓		Mänty	✓		Virkki		—
Jokinen, V.	✓		Nurminen	✓		Vuoristo	✓	
Kellosalmi		—	Orasmaa	✓	tu	Välisalmi	✓	
Kiiskinen	✓		Paasivuori		—			

on ovet not
vähene hal-
den Edus-
on nä edel-
yrittämiä
ulaisen jär-

janon, että
t oleoimme
edustajain
on tuitenlin
stunut, to-
lifesti. Me
portaristob-
niffin viiere
leimmat edut
onot joutu-
han alaiitti.
ja parlamen-
toasja tohan-
ella edustun-
mutta meillä
stuntarvumat
oot edustun-
eläivät jope
n. Tämä on
polesti niin
ta kuin on se,
lisset edustajat
enfo- igollistii
jälkeen mpah-
tuhene enna-
a tapohuipa
lojalidemokra-
e, että olemme
mitä tehtävis-
at ja seurant-
ottomat tapoh-
tetytti. Minoo
jönöen jouffo-
portaristo pe-
amaan oloita,
mään sillä ta-
valtiolliset oi-
ne lanjana, jos
me tähdellistä
tohti.
f. 20 p. 1917.
Chusanta.

esta.
kennus
esta
olle

nan
1917

Sosiaalidemokratisen Eduskuntaryh-
män hallusja on kirjallinen todistus-
lappale siitä, että Eduskunnan herra
Puhemiehen tämän kirjelmän on ai-
heuttanut Suomalaisen puolueen,
Nuorsuomalaisen puolueen, Maalais-
liiton, Ruotsalaisen kansanpuolueen
ja Kansanpuolueen eduskuntaryhmien
yhteisesti eilen illalla tekemät päätök-
set.

Siinä julistuksessa, "We wa-
c-
dim me", minä Sosialidemokrati-
nen Puolueenpuolue ja Eduskunta-
ryhmä julkaisivat tämän Eduskun-
nan kokouksessa ja jonka julistuksen
Suomen työväki on yksimielisesti hy-
väksynyt, lausuttiin, että portwaris-
tomme nyt harjoittaa joutateettoman
politiikkaa. Silloin kun tuo tuomio
portwariston poliittisesta annettiin, ei
kuitenkaan voitu aavistaa, että tämä
joutateettomuus olisi niin pohjaton-
ta, kuin mitä Puhemiehen kirjelmä
todistaa sen olevan.

Kapitalistisen talousjärjestelmän
historialliset luolinkouristukset, joita
tulivat jatkamaan pitkään, ovat jo
muokkautuneet täysin lailla mai-
ta. Se talousjärjestelmä johti yleis-
europolaiseen sotaan, joka väkival-
taisesti on tuostanut kansain työtätelevät ker-
rokset puutteeseen, turjuuteen, hätään
ja nälkään. Suomen kansan työväen
luokan kohta on muodostunut tar-
heemmaksi kuin mitä ulkomaisten yhi-
den talia olisi ollut välttämätöntä,

on muodostunut sentähden, että
maamme omistava luokka, lähtien
hyväksyen joiden luomia olojuhteita,
on tahtonut kerätä mahdollisimman
paljon työväenluokasta. Pääm-
wäältä näe surjemmin raivattuna ja
paimen koiri alastomuutta, on työ-
väenluokka joutunut lähelle perika-
toa.

Me sosialidemokratit edustajat
olemme jo lauan olleet selville siitä,
että se häikäilemätön työvoiminen,
jota työväenluokkaa kohtaan on har-
joitettu, on luonnon laien välttämät-
tömyydeillä vihdoin johtava lewotto-
muuksiin. Samalla kun me olemme
portwaristolle tätä waraa selittäneet,
olemme me ojalanne tehneet woita-
wamme joukkojen rauhoittamiseksi,
odottaen, että portwaristo tulisi wi-
hdoin järjestykseen, asettaisi pohjimmal-
le riistämiseksi waatimustemme mu-
kaisia julkia ja myöntäisi työväelle
oikeutta. Mutta mitä on ollut tulot-
sena meidän järjestyksellistä työskente-
lystämme? Bieraan sortomallan
kansia wehkeillen on portwaristo koet-
tanut tehdä tyhjäksi kaikki meidän
työmme saamukset. Eduskunta, jos-
ja työväellä oli niukka enemmistö,
hajoitettiin wäkivaltaisesti, ja kun sit-
ten kokountui uusi Eduskunta, jossa
työväellä ei ole määräämiswataa,
wiitoytteli portwariston edustajisto,
meidän uudistetusta waroitusselam-
me huolimatta, Eduskunnan töiden
aloittamista.

Tämä portwariston rikollinen me-
nettelu nostatti suuttumusten myes-
tyä työväen keskuudessa. Valtetut,
häwäistyt ja nälkinnytyt joukot oli-
wat joutuneet kihtymyksiin. Rail-
kien täytyi nähdä, että kohtaloikkaita
kansanliikkeitä oli tulossa. Niikään
rauhoittamistoimenpiteet eivät enää
tehonneet. Rauhailman puhseamista
koetettiin vielä päimä päimältä estää
ja sitten kun edes lylläminen ei enää
ollut mitenkään mahdollista, koeteti-
tiin työväenjärjestöjen tohoita ohja-
ta liikehtimistilaan joutuneet joukot
rauhalliseen suurlakoon. Siinä on-
nistuttiin — ja ei onnistuttu. Suurin
piirtein katsoen noudattivat joukot
niille annettuja ohjeita, mutta osalta
muodostui liite wallankumouksellisel-
li. Elämän taottamiseksi talaisin ta-
wallisiin nominiin tehtiin suuria pon-
nistuksia. Portwaristille edustajille
selitettiin ajaman ääretöntä wala-
wunta ja pyydettiin heitä itämaaan
edun ja onnen nimesä rhyttämään te-
rallamme muodostamaan hallitusta.
Mutta nudistetuttiin yrittäet raukeji-
wat portwarististen häikäilemättömyyden ta-
tia. Se nähtävästi lassewat, että
anarkia olisi tuhoawa työväen luokan
joukkoelämän, sillä muille talwalla
ei heidän menettelyään woida selittää.

Suurlakko laatiin lopeitaksi waan
sillä ehdolla, että sosialidemokratinen
Eduskuntaryhmä sitoutui muodosta-
maan hallituksen. Mutta portwaris-
tionin tielle lähtenyt eduskunnan por-
warillinen enemmistö, wadoten siihen,
etteiwät waltawan kansanliikkeen mai-
ningit vielä ole asettuneet, tekee nyt,
kuten käy selville puhemiehen kirje-
mästä, mahdottomaksi tuon ehden
täyttämisen. Se portwarillinen enea-
mistö siis näntää tahtomalla tahto-
wan, että kansanjoukkojen järjestyk-
sen lopultakin luohattaisi pohjiaan
myöten. On mahdollista, että tämä
luuluton työwäkeä ähryttävä me-
nettelu on tuottawa selkeiä tuloksia,
sillä niillä wainia, mitkä omistawain

luokkain luokkasotien talia ovat nyt
noussut nähtämölle, ei pystyne he-
littämään sosialidemokratinen Edus-
kuntaryhmä, waikkakin se on näe edel-
leent, laifesta huolimatta, yrittäwä
parhaansa edes joutumakoulaisen jär-
jestyksen ylläpitämiseksi.

Meidän täytyy lopuksi sanoa, että
waikka me olemme luulleet olevamme
selwillä portwarististen edustajain
häikäilemättömyydestä, on kuitenkin
laiksi se mitä näin on tapahtunut, ko-
dannut meidät yllätyksellisesti. Me
olemme otaksuneet, että portwaristos-
ta tulisi esiin joku jalompikin viire
silloin, kun itämaaan kalleimmat edut
ja sen koto tulewaisuus ovat joutu-
neet mitä watomimman uhan alaisiksi.
Portwaristo missä muissa parlamen-
tarisesti hallittawissa maassa tapan-
ja, puuhaksi wauran heitellä eduskun-
nan pitäessä kokoon, mutta meillä
kaikki portwaristiset eduskuntaryhmät
nyt yksijänewoin estäwät eduskun-
nan työskentelemistä, estäwät jopa
hallituksen asettamisen. Tämä on
tosiaan fatalaa. Maan petosta niin
ynkkää ei woi olla toista kuin on se,
mihinkä kaikki portwaristiset edustajat
nyt ovat yhteisesti itensä-työllistetty
tehneet. Mitä tämän jälkeen tapahtu-
tuma on, sitä ei kukaan tylene enna-
kosta sanomaan, mutta tapahtuipa
mitä tahansa, niin me sosialidemokra-
tiset edustajat tiedämme, että olemme
koettaneet tehdä kaiken mitä tehtäwis-
jä ollut on, jotta waikot ja seurauk-
sistaan kenties arwaamattomat tapahtu-
mat olisi jaatu wältetyksi. Ainoa
toiwomme on, että työwäen joukko-
woima, joka nyt, ellei portwaristo pe-
räännä, nouse ohjaamaan asioita,
onnistuisi ne järjestämään sillä ta-
walla, että itämaaan waltioilliset oi-
leudet jäilyisivät, ja me kansana, jos
mahdollista, kulkisimme täydellistä
waltioillista wapautta kohti.

Seijingsjö, morask. 20 p. 1917.

Sosiaalidemokratinen Eduskunta-
ryhmä.

*Las. dem. ryhman vasta-
ause kirjelmä' puhemie-
histon' kiellon johdosta
kutsua eduskuntaa koolle
20/11 1917.*

*Liite II. Ryhman
vastakirja 20/11 1917
klo 11 ap.*

2)

netaan isku".

Tuomi: Tanti sanan: "provokatsioni" muutettavaksi sanaksi "luokkataistelua".

Suutala: Kannatti Tuomea.

Heikkilä: Sana provokatsioni "yhdessä kohdassaan olisi muutettava sanaksi: "työväestöä arsyttävä menettely".

Aronen: Kannatti Heikkilän ehdutusta.

Ryhmän päätökseksi merkittiin, että V:n ehdotukset hyväksyttiin Mäen ja Heikkilän lisäyksillä vastalauseeseen sekä pienemmillä Kuusisen tekemillä muodollisilla lisäyksillä vastalauseen alkupuoleen. *Vastalause julkaistaan 24/11 17.*

3 §.

Kokouksen sihteeriksi päätettiin ehdottaa ryhmän sihteerinä J. Kohosta. Ryhmän lausunnon esittäjiksi ehdotettiin Mäkeliniä, Y. ja Kuusista, mutta molemmat kieltäytyivät. Mäki määrättiin sitten ryhmän vastalauseen esittäjäksi neuvottelukokouksessa.

Kokous loppui klo II,55 päivällä.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jalo Kohonen

Pöytäkirja tarkastettu ja kokouksen päätösten mukaisesti havaittu.

Helsingissä 23/11-17

Mikko Pirkki

Olivia Ukkusalo.

17

Edustajain neuvottelut talon.

Stuun eduskunnan puhemiesistä oli tieltästyntä kotoonkulumasta eduskuntaa suurlakon muoksi tähti-istuntoihin. Atti soj.-dem. Eduskuntaryhmä asian voittaneen. Saadaksen julkisuudessa tuomihiki puhemiesistä menetellin, kului soj.-dem. ryhmä kaikilla edustajilla yhtiiseen julkiseen neuvottelutalokseen eduskuntatalolle eisen klo 12 päivästä. Kokouksen oli saapunut soj.-dem. ryhmän jäseniä, 13 maalaisliittolaista edustajaa sekä pari kansanpuolueen ja suomettarelaiten edustajaa. Oikeiston paikat olivat kaikki tähtinä.

Kokouksen avasi f.-d. ryhmän puolesta ed. J. Mäki, tehden selkoa kokouksen tarkoituksesta ja kutsuen asianomaisia alustajia. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin ed. Antti W. Ranner ja pöytäkirjaksi ed. Zola Rönkä.

Syntyneessä keskustelussa käytiin ensi puheenvuoron ed. E. Salin. Lausunnossaan mainitsi, että hän puolesta taholta oli saanut tietää, että oli mahdollista vapauttaa niitä, jotka puolestaolijat olivat pidättäneet lausureina. Se tähtättäisiin vasta sitten, kun tähti amnestia olisi turvattu. Jos porvarilliset pyyhvät voimavarojaan, ei ole muuta keinoa kuin muodostaa punainen hallitus, jonka taakse kutsutaan Rannerin eduskunta.

Järjestyneen työväestön vastapyyntiin ei tule koskea niiden edustajuuksien tuloja, joita kumoutukseen ohella on tapahtunut.

Zolai porvaristo osaa nyt aistinaan taitua, tulee yhteiskunnallinen asema yhäti vahvammaksi, jolloin porvaristo karkaa suuria mureita. Ei tulisi jännittää jousta itästä, sillä kumoutukseen siitä tulee vaan katumaan.

Ed. Junttilainen oli sitä mieltä, että niin lauan kuin nykyistä tilaa jatkun, kansalaisia on vangittu ja puolestaolijat voin toimesta täällä, ei ole mitään edellytyksiä eduskunnan työlle. Tiedusteli myös niitä soj.-dem. henkilöitä, joita piti mika edustajuuksien suurlakokäsitteeseen.

Ed. Mäki esitti edellä julistettua soj.-dem. ryhmän vastustuksen eduskunnan töiden keskeyttämisen johdosta.

Ed. Junttilainen sanoi, ettei tule peljätä, että kumoutuslait ja 8 tunnin työpäivälaki tulevat estettyiksi toteutumaan. Sitä mahtia ei ole eduskunnassa, joka voi sen estää. Stun on vaan turvallisuus kaatu, niin saa kansa suuria uudistuksia.

Ed. Salin mainitsi uudelleen, että turha on porvariston laulu, että f.-d. ryhmä hallitsii asemaa. Ryhmässä on 90 edustajaa ja toisella puolella on 110 edustajaa. Koko sen tilanteen vakavuuteen on porvariston härfäpääjyden ja luottamattomuuden.

Ed. Sirola viitemässä lausunnossaan luvaili sitä, mikä aiheuttaa kansanliikkeiden todellisen nousun, ja näin alaluokka maatii oikeuttaan joka suhteessa. Sitä ei saa jättää janoile, vaan tulee teoilla osoittaa, että todellakin ajetaan syvien rivien maatiimia uudistuksia. Stun vaan työehtojen saavat leipää ja oirentia, niin palautuu yhteiskunnallinen, joskin

luottamattomuus aina tilapäinen, väkivah.

Ed. Zolai esitti, että soj.-dem. ryhmä järjestäisi aseman, että vangitut vapautettaisiin. Jos antreksioito annettaisiin kaikille väkivallantekijöille, jännittäisi se jollaisen käsitteksen, että rikolliset ovat olleet jallittuja.

Ed. Junttilainen puhemuorossaan selitti, ettei porvarillisten suojeluskuntien tarkoitus ollut taistella työväestöä vastaan, vaan voi niillä olla toinen "puolueen" tarkoitus, jota m.m. edellytykset Wiron tapahtumat.

Ed. Eloranta lausui, että itsepuolustuksen tailla on työväestö ajettuun. Se ei tahdo joutua porvariston nirkiksi. Ehdotti eduskuntaa kutsuttavaksi koolle jamaiksi illaksi.

Ed. Rintola esitti, että hyviä leikkonmaksimia on ollut ankara liikeitys sosialidemokratien taholta. Jos soj.-dem. ryhmä julkisudessa merkitsee kantaansa puolestaolijain toimintaa vastaan, niin palautuu rauhallisuus ja eduskunta pääsee työhönsä.

Ed. Ironen oli sitä mieltä, että puhemiesistä menetelly eduskunnan töiden voimantamiseksi on häikäiemäntö teta. Sitä ei ole perusteita valtiotöiden väkijäestä. Ehdotti että eduskunta kokouksi jamaana itana. Zolai puhemiesistä luosti siihen, on neuvottelutalokseen puheenjohtaja oireutettu kutsumaan koolle eduskunnan puhemiesistä laittoman eduskuntatöiden keskeyttämisen johdosta.

Ed. Zolai ehdotti, että kokous lähetäisi kirjeitä eri ryhmille sehoitustella valita vastustettuja neuvottelemaan eduskunnan kokouksittumista.

Ed. Walpo-Hämminen pitämässä lausunnossaan esitti, kuinka tärkeää nyt olisi olla eduskunta koolle ja maalla hallitus toimesta, kun suurlakoliitit seikat Pietariä ovat tulleet uuteen vaihtelanteen, jolloin Suomen asiaa olisi siellä edustettavana. Jos nyt hyvä tilaisuus jää käyttämättä, lauskee hyvää siitä porvaristolle. Korkein valta on nyt siirretty eduskunnalle, mutta sitä voi porvaristo irtittää jirtää talaista yhtiinertäisellä näiden enemmistöillä. Työväestön tulisi ehkäistä tuo vallanloppaus. Jos nyt maalaisliitto osaa olla aseman taksalla, niin se ottaa ryhmänä uudelleen käsitteeseen alaisiksi eduskunnan kokouksien, ja silloin voi olla toiveita, että puhemiesistä taituu. Ehdotti muuten, ettei mitään päätöstä tehtäisi, vaan olisi keskustelu vastustajien suojelle.

Ed. Mäki lausui, että puhemies on rikkonut eduskunnan päätöksen, kun hän on siirtänyt klo 12 päivästä määrätyn suuren valtiokunnan jäsenten maalin tuonneumaksi.

Ed. Rintanen oli sitä mieltä, että puolestaolijain ottamat panttivangit olivat vapautettavat, jos tahdotaan saada eduskunnan työt käyntiin.

Ed. Rintola sanoi vielä, että jos puhemiesistä jorruuttaa eduskunnan kokouksittumista, niin on se saatava miereutuksi, mutta se tapahtuu selittäjällä, ettei f.-d. ryhmä ole anarkististen tetojen suojia.

Sitten myöskin sosialidemokratien edustajain puhemuorissa esitettiin, että soj.-dem. ryhmä oli korottanut kaksilla tavoilla varoitusta porvarillisia, että kumouttaminen kansanliikkeelle oli tulos. Sitä ei porvaristo ollut uskonut, ja nyt nähtiin seuraukset. Kijasta ei päästä sillä, että jännittään yhäti ionista kireämmälle. Nyt tulee toimia. Tullee järjestää elintarvikkeita. Tullee saada työttömyysliikennettä, ja suuria kansanliikkeitä uudistuksia on saatava aikaan, muuten vallankumouksellinen liike menee yli väitteille, eikä kukaan ole aseman herrana.

Lopuksi merkittiin neuvottelutalokseen päätöksiä, että keskustelu pidetään vastustajien kokouksessa esitetyille kysymyksille. Soj.-dem. edustajain puolesta lausuttuun vastustettiin maalaisliittolaisten ryhmälle sehoitus, että se toimisi tilanteen vaati-
muksen johdosta eduskunnan kokouksittumiseksi.

Kokous lopui klo 3 i.p.

Työmiehen
"salostus" 2/11 1917
neuvottelu K.
Manneresta.

an

Die

tin

rat

17

Skamm: chukma korlakotumine. Shohin dukimoria
mekitp. Like oritaa torvatha mita pameumini, kum. Taima
chukimto e' timi.

Päiväkirja: Ainoa keino on se, että odottaa edes
kunnan kokouksissa.

Arvot: kymmenen kymmenestä kymmenestä
sääntöön. Kaikki valittiin ja ei ollut kymmenestä
kymmenestä kymmenestä kymmenestä.

Lankita : Olin jäs x.v. kysä oduttamaan. Maan-
aerin edustusta olin jättänyt pois keskustelusta.

Jokinen. W.: 1000 pätövilä myllä oston, et-
kannoin eduskunta on laillinen toimivissaan. Eduskunta ei
odota, eikä sen voaksi ole kitaranun epäriidä. Oli
vita mieltä, etki kitaranun parhaan selvittäin. Maanain
eduskunnan jatkaneen kokouksittain.

Kokeli A. : Lukenen kakkari edustamaan
kouluja. On ollut 3 kahdeksikuisia seuroita
velkakomiton päämajana, jo samaa aikaa 10!
miä pöytäseuroita.

Kuusi: Toivotaan ja yritetään muuttamaan
seksielä, ettei ei tsekku porvare. Toive Toivotaan jhan-
lauresta riitelevin laireihin aiaakaan eunen kuni se
on aivan vilttiäntöitä. Vahan ottautua Toivotaan katin
ola kikai aiti pitaant vaarallisuus; on mielostu on olut
pyritäva parastaamaan porvareilla kuni kaverilla.
Toivotaan parastaan aia kii tällä kertalla olevan uudeh
liikkeille alkopuolaka. Kaunen edustusta voin ole
kai kinnuden uudehka valtakaj'ron. Ole nina kati tyh-
reit etki on valittu vaa jhi tyvää valta tai parvare,
autuainen porvareille. Porvare armoite autuante mite
ihannut on kuitu sekin, etki porvareilla on kati on uue-
leksi ei voin Toivota vasti uudehka vastuaineen, vaa
kassuvahan tukonaineen tai aia kii mistuaineen.
Kassuvahkai kunnolla ei nyt ole takai. Porvare on
kassut taitolinn kaitia saavutell'ouune vastuain.

Ei-ke muuta, että perheestämme selvi viiteen pelastus jäs.
joutujikaa, kes ammatillista. Toipalta vellan ottamijellaki
virkkeratua järjestöt, jo yrittö epäonnistui. Terväksimä
vakaankuonollisuus vimmia. Ke ajaa sitä anastivunin, ettei
ole mahdollisuutta saada näi ripedeltä toimimatta sijalta
muuhon.

Tokoi: Paras menettely olisi se, joka tuottaa
matkain tiivästä joukosta mahdollisimman vähemmän kuluja. Sel-
laista on se, joka tuottaa parhaat tulokset. Yhteisöä ei
ei saavuteta alitsemalla. Toivonkin, että voit jättää kaipa-
mukset, vakuutukset epävarmuuteen. Jokaikin valaistunut
se laillisuus riippuu siitä, olemme-tas-ko. Annamme edes
kunnon kokonaisuuksien laillisuus ja tiivästä kokou-
sista tunnustella. Auktoriteettia onake hallitukselle ei
saada, ellei sen tahansa se edustusta. Osa hallitulla
menestyksine riippuu muista mahdollisuuksista, m. m. siitä
koko tota lopput.

Rautaa: On pyrkivä nylkyä edustamaan koulua, kutsuvaa pitä, eli joku muu kutsua se koulua, ellei jaksane.

Nurmisa: Aist on rakkaiden puolekkolok-
seen, jota aistandin koolle.

Leppänen: Oulua kalliin kalleksi ja murinapaa
varkuteen leipäkynnyks. Kõhkalisten diktaattori uunista,
kun myötä uunista. Paras oli: vakkaita porvaceitui
toista jalki vakkaita mahtomasti. Kaalailu tolarit
chka päänkin rupeavat kirottuun edustusta kalle.

Elämäni: Ponnellit ovat kostonmiehiä. Päätyi me-
nän ei voinut tulla kytmyksellä. Oltiin meidän jännekin kypösti oireita.
Ainakaan kukaan ei pitänyt minua kalliina. Siis jätettiin.
me voimme kukaan jätti kukaan. Pitiäin myös oltiin me-
voteliinikin (sängin) kalliin kukaan, että se pienen kukaan.
Mannerin elämäni meidän toisen kukaan. Viikkinen
histäkin vastarintaan kukaan oltiin pienen kukaan.

İhtisat. Eski kızıoğlu ailemde selvi kızı selvi uşak

1

Ponsi lause Moukijärven Järjestöjen
yhteisessä kokouksessa Marras 14 p:nä 1997

1.
Me Moukijärven järjestynyt Työväki laus-
umme jyrkkimman vastalauseen, laittomasti
ti kokoon kutsuttua Porvarillista eduskunta-
ryhmää vastaan.

1.
Että he ovat kieltäytyneet voimaan
saattamasta, Heinäk. 18 p:nä hyväksyttyä
vasta-lakia. Sekä kaikkia muita laittomasti
eduskunnan hyväksymiä lakia, samalla
vaadimme laittomasti kokoon-kutsutun
eduskunnan ja jättämään paikkansa lat-
tomasti haavoitetulle eduskunnalle.

2.
Että vaadimme nykyisen porvarillisen
senaatin, Hykenemäntöinä Työväen etuja
etintarve ym. kysymyksissä hoitamaan.
Sekä samalla jättämään paikkansa. Settei-
sitte henkitoitte jotka hykenevät hankki-
maan. Köyhille ja sorretuille leipää ja
oikeutta.

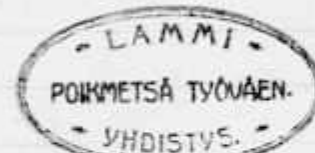
Kouksen puolesta.

Tasavetti Isomäki
Puhesjohtaja

Juha Rantanen
sihteeri

(Liite III Ryhmä 20/7/17)
Lammun Pöytäkirja

Työväen yhdistys pitämässä
sään kokouksessa, maan-
sunn 11 p:nä 1917. Keskusteli
ja päätti, täydellisesti yhtyä
Sosialidemokratian puolueen-
vaston ja Sos.-dem. Eduskun-
ta ryhmän esittämiin vaatimuk-
siin, jotka ovat julaisu työmie-
hen n:o 295. Me puolestamme
myöskin jyrkästi pyytämme
näiden yllä mainittujen
vaatimusten takana.

Kaulla
Edla Jokinens.
(Sihteerin)

Lindkvist;
kauppa- ja teollisuustoimistuskunnan
päälliköksi sanomalehdentoimittaja Yrjö
Elias Sirola;
sosiaalitoimistuskunnan päälliköksi Am-
mattijärjestön puheenjohtaja Juho
Heikki Lumivuokko; ja
salkuttomaksi jäseneksi pienviljelijä
Johan Edvard Salin;

että Eduskunta päättäisi Senaatin talousosaston
lähimmäksi toimintaohjelmaksi hyväksyä seuraa-
vaa:

- 1) Senaatin talousosaston on viipymättä
ryhdyttävä huolehtimaan siitä, että voi-
massaolevaa elintarvelakia ehdottomasti
noudatetaan työväen taholta esitettyjen
vaatimusten mukaan ja että elintarvekysy-
mys tulee järjestetyksi siten, että vähä-
vertainen kansanainas ei joudu poikkeukselli-
sesti kärsimään elintarpeiden vähydestä;
- 2) Senaatin talousosaston tulee ryhtyä
toimenpiteisiin Suomen valtiollisen riippu-

Eduskunnan Herra Puhemiehelle.

Pyydämme Teitä sallimaan tilaisuuden Eduskunnalle esittää seuraavaa:

Kun Eduskunta on päättänyt itse käyttää Suomen korkeinta valtiovaltaa, mutta jättänyt valitsematta jäseniä Senaatin talousosastoon, jonka jäsenet ovat ilmoittaneet eroavansa, saamme täten ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi nimittää Senaatin talousosaston jäseniksi ja eri toimituskuntien päälliköiksi seuraavat henkilöt:

Senaatin talousosaston puheenjohtajaksi ja maataloustoimituskunnan päälliköksi senaattori Antti Oskari Tokoi;

oikeustoimituskunnan päälliköksi hovioikeuden auskultantti Juho Oskari Arjanne;

sisäasiaintoimituskunnan v. t. päälliköksi sanomalehdentoimittaja Yrjö Esaias Mäkelin ja apulaispäälliköksi poliisimestari Johan Henrik Välsälmi;

valtiovaraintoimituskunnan päälliköksi filosofiantohtori, yliopiston dosentti Edvard Gylling;

kirkollis- ja opetustoimituskunnan päälliköksi sanomalehdentoimittaja Väinö Jokinen;

kululaitosten ja yleisten töiden toimituskunnan päälliköksi filosofianmaisteri Sulo Vuolijoki ja apulaispäälliköksi veturinkuljettaja Konstantin Lindkvist;

kauppa- ja teollisuustoimituskunnan päälliköksi sanomalehdentoimittaja Yrjö Elias Sirola;

sosiaalitoimituskunnan päälliköksi Ammattijärjestön puheenjohtaja Juho Heikki Lumivuokko; ja

salkuttomaksi jäseneksi pienviljelijä Johan Edvard Salin;

että Eduskunta päättäisi Senaatin talousosaston lähimmäksi toimintaohjelmaksi hyväksyä seuraavaa:

1) Senaatin talousosaston on viipymättä ryhdyttävä huolehtimaan siitä, että voimassa olevaa elintarvelakia ehdottomasti noudatetaan työväen taholta esitettyjen vaatimusten mukaan ja että elintarvekysymys tulee järjestetyksi siten, että vähävarainen kansanainas ei joudu poikkeuksellisesti kärsimään elintarpeiden vähyydestä;

2) Senaatin talousosaston tulee ryhtyä toimenpiteisiin Suomen valtiollisen riippu-

van. Kel.

a ko.

a ka.

auno.

maa.

la.

koko

valok.

eli.

keli.

koko

akia.

ra.

ki.

Tan

Ri

ti

in

Mo

ni

29/11

fia

lu.

ko.

va.

ui.

en.

n.

n.

lo

rel

ni

mattomuuden turvaamiseksi siten, että heinäkuun 18 päivänä tänä vuonna Eduskunnan hyväksymä laki Suomen korkeimman valtiiovallan käyttämisestä saatetaan voimaan ja täydennetään Suomen ulkopoliittikkaa ja sotilasasioita koskevilla lain säännöksillä;

3) työttömyyden torjumiseksi Senaatin talousosaston on ryhdyttävä tarmokkaisiin toimiin;

4) Senaatin talousosaston on tehokkaan vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuksen aikaansaamiseksi viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin huomattavan rahamäärän asettamiseksi vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuksen pohjavaroiksi;

5) Senaatin talousosaston on valmistettava Eduskunnalle ehdotus sotavoittojen sekä sota-aikana kertyneitten muitten suurten tulojen tehokkaan verotuksen aikaansaamiseksi;

6) Senaatin talousosaston tehtävänä on ryhtyä pikaisiin toimenpiteisiin oikeudenmukaisen torpparivapautuksen aikaansaamiseksi;

7) Senaatin talousosaston on viipymättä valmistettava ehdotus voimassaolevan Valtiopäiväjärjestyksen muuttamiseksi niin, että äänioikeusikäraja alennetaan 24 vuodesta 21 vuodeksi ja että tärkeimmät äänioikeuden rajoitukset poistetaan;

8) on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin virkamieskoneiston kansanvaltaistuttamiseksi;

9) Senaatin talousosaston tehtävänä on laatia Eduskunnalle ehdotus niin hyvin yleisen armahduksen myöntämisestä niille henkilöille, jotka suurlakkoliikettä edistäessään järjestöpäätösten toimeenpanijoina ovat joutuneet rikkomaan lakia kuin myös suurlakkoon osanottaneiden vainon ja boikottauksen kiellosta; sekä

että Senaatin talousosasto valtuutetaan käyttämään sitä toimivaltaa, mikä on määrätty 13 päivänä syyskuuta 1892 annetussa asetuksessa sisältävä ohjesäännön Suomen Senaatille sekä sitä muuttavissa asetuksissa heinäkuun 23 päivältä 1896 ja marraskuun 8 päivältä 1917.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1917.

Jaakko Mäki.
P. Huttunen.
Seth Heikkilä.
E. Aromaa.
E. Eloranta.
Anton Huotari.

H. Hurmevaara.
E. Huttunen.
J. A. Lankila.
Oskari Orasmaa.
Juho Rikkinen.
A. Laakkonen.

(Liite I. Ryhmä l. 26. 2. k. 4. p.)

Koska valtiollisen äänioikeuden ikäraajakysymyksessä olen Suomen sos. dem. nuorisoliiton viidennen edustajakokouksen päätöksen kannalla, niin panen vastalauseeni ryhmän päätöstä vastaan, jolla se päätti äänioikeusikäraajakysymyksessä olla 21-vuoden kannalla.

Taivo O. Mänttä
Kinnasjärvi
Yhden vastalauseen
Jalo Kokenen

Enkottettu ja myrkytetty
Helsingissä 17/1 jouluk 1917

Elvira Viikari Mikko Viikari

J. A. Lankila.
Oskari Orasmaa.
Juho Rikkinen.
A. Laakkonen.

69.

pelostamaan keltiväsenä ja ruuasti ohjelmaa. Hel-
sinki. Toim. Järjestöjen eläkkeen pöytäkirja. Ko-
lmeen valittiin Lehtonen ja Eloranta.

又

Jatkettiin 3 p:n koulusta ensi-illan aron ka-
n. koulusta. Aron ka. jatkettiin vielä seuraavaksi koulusemo-
raksi.

Wirkh.: Oystertum buccinaceum, saavotta, maa-
laistitkylä-^{ter} edustuu kotte, miinun w^{ter} la-
vuuks^t kottua.

Tuomi: Punaista seurattiin vatsaan ja koko
poraukseen. Yhtyi Keuhkoihin laumattom. Ennen vatsapainon
porauksesta yskiskuntaa. Luotetaan uunista hiipeli
punaakautteihin. Ne eivät pyny aivoista. Puna on kelti-
tulla taalla jää vain haamuina edustavasti ja on koko
hiipeli ruki.

Keskustelemme lopettua Ryhmä päät- ja tässä asiaa
projektille kutsuvaa kokoukseen.

48.

Ryhmäin seurojen kokous pöytäkirja p. 12
Keskustaan 21 p. marrask. klo 11 ap.

Kokous päättyi klo 7:15.

Pöytäkirjan vahvaksi:
Wäinö J. Levan.

Tarkoitettu ja myrkytetty
Helsingissä 17/6 jouluku 1917

Elvira Vihersalo Mikko Virkki

1011

Pöytäkirja laadittu sos.-dem.Eduskuntaryh-
män kokouksessa marrask. 23 p:nä 1917 klo
7 ip. Puhetta johti K.A.Manner ja pöytäkir-
jaa piti allekirjoittanut J.Kohonen.

I §.

Suoritetussa nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seuraa-
vat ryhmän jäsenet: Eloranta, Erönen, Hakala, Huttunen, E.,
Hänninen-Valpas, Jalava, Kiviniemi, Kujala, Latvala, Lehmus,
Mäki, Mänty, Orasmaa Paronen, Pohjaväre, Saarikivi (liite I), Saa-
rinen, Savolainen, Siren, Suutala, Tokoi, Tuomikoski, Usenius, Val-
jakka, Vatanen ja Virkki. Nimenhuutolista seuraa mukana (Ks.
liitettä II.)

2 §.

Läsnäolo-oikeutta suosittelevat seuraavat toverit: J.Wuoris-
to Ali Aaltoselle, M.A.Airola, Nestori Kulomaaalle ja Aino
Forsten Hanna Malmille sekä K.Ahmala Kalle Hautalalle.

3 §.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin 2 viikon ajaksi
Viik ja Vatanen.

4 §.

Luettiin Joutsenon vallankumousneuvoston ja Paltamon
sos.-dem.kunnallistoimikunnan lähettämät pöytäkirjan ot-
teet koskevat päivän tapahtumia ja evästyksiä ryhmälle.
Merkittyä päätettiin ne liittää asiakirjoihin. (Ks. liit-
teitä III--IV.)

5 §.

Luettiin itsenäisyysklubin lähettämä kirjelme, koskeva
kantaansa sosialidemokratiaan. (Ks. liitettä V.) Luettua
päätettiin se liittää asiakirjoihin. Mäkelin, Y:n ehdotukses-
ta päätettiin lausua "Työmiehen" toimitukselle semmoinen
toivomus, että lehti kiinnittäisi huomionsa tähän kirjelmään,
joka oli myös julkaistu lehdistä.

6 §.

Luettiin äänestysentarkastajain raportti marrask. 11--18
p:iltä. Raportti ei antanut aihetta muistuksiin. Se lii-
tettiin asiakirjoihin. (Ks. liitettä VI.)

Luto I. Ryhmä 2/17. 17.

Pos. dem. Eduskuntaryhmän
Puhujajohdolle.

Perheeni tapohtunut sairauten
senä myös piirin arion vuoksi olen
johdettu tohtuman parin päivän lausa.
eduskunta työstä.

Antero Saarinen

1/17

Airola	✓	Kivimäki	✓	Pasanen	✓
Alavirta	✓	Kohonen, H.	✓	Pohjaväre	✓
Annala	✓	Kohonen, J.	✓	Pärssinen	✓
Aromaa	✓	Komu	✓	Raitanen	✓
Aronen	✓	Koponen	✓	Rantanen	✓
Eloranta	✓	Korhonen	✓	Rikkonen	✓
Eronen	✓	Kujala	✓	Saari	✓
Forstén	✓	Kurkinen	✓	Saarikivi	✓
Gylling	✓	Kuusinen	✓	Saarinen	✓
Hakala	✓	Laakkonen	✓	Salin	✓
Hakkinen	✓	Lankila	✓	Salmi	✓
Harjula	✓	Lapveteläinen	✓	Salo	✓
Heikkilä	✓	Latvala	✓	Savolainen	✓
Herrala	✓	Lautasalo	✓	Sirén	✓
Hoikka	✓	Lehmus	✓	Sirola	✓
Huotari, Anni	✓	Lehokas	✓	Suutala	✓
Huotari, Anton	✓	Lehtosaari	✓	Tirkkonen	✓
Hurmevaara	✓	Lepola	✓	Tokoi	✓
Huttunen, E.	✓	Leppänen	✓	Tuomi	✓
Huttunen, P.	✓	Lonkainen	✓	Tuomikoski	✓
Häkkinen	✓	Manner	✓	Typpö	✓
Hänninen	✓	Murto	✓	Usenius	✓
Härmä	✓	Mäkelin, A.	✓	Valjakka	✓
Jalava	✓	Mäkelin, Y.	✓	Vatanen	✓
Jalonen	✓	Mäkelä	✓	Viik	✓
Johansson	✓	Mäki	✓	Vihersalo	✓
Jokinen	✓	Mänty	✓	Virkki	✓
Jokinen, V.	✓	Nurminen	✓	Vuoristo	✓
Kellosalmi	✓	Orasmaa	✓	Välisalmi	✓
Kiiskinen	✓	Paasivuori	✓		

ty. Jouta =
Lantimo =
Lessa =
Opäiväni
1/17.

uravot
ut. Sofia
rulo. Hu.
Vilho
de Talva
Tulo Hei.
Lähtöman.
minen.
ranen.
rtinen
ad. Julo
o Limes
Manen
ad. Hoimi

Suomen Eduskunnan Sosialidemokratinen ryhmä.

(Valittu 1—2 p:nä lokakuuta 1917.)

Kokous 23 p:nä marras kuuta 1917. klo 7ip.

Asia: Nimrod

✓ **Käestuse Jaa:** *Läsnäoleva.*

 Ei: *Poissa oleva*

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Ahmala	✓		Kirves	✓		Paasonen	✓	
Airola	✓		Kiviniemi	✓	—	Paronen		—
Alavirta	✓		Kohonen, H.	✓		Pohjaväre		—
Annala	✓		Kohonen, J.	✓		Pärssinen	✓	
Aromaa	✓		Komu	✓		Raitanen	✓	
Aronen	✓		Koponen	✓		Rantanen	✓	th
Eloranta		—	Korhonen	✓	—	Rikkonen	✓	
Eronen		—	Kujala		—	Saari	✓	
Forstén	✓		Kurkinen		—	Saarikivi		—
Gylling	✓	th	Kuusinen	✓		Saarinen		—
Hakala		—	Laakkonen	✓		Salin	✓	
Hakkinen	✓		Lankila	✓		Salmi	✓	
Harjula	✓		Lapveteläinen	✓	—	Salo	✓	
Heikkilä	✓		Latvala		—	Savolainen		—
Herrala	✓		Lautasalo	✓		Sirén		—
Hoikka	✓		Lehmus		—	Sirola	✓	
Huotari, Anni	✓		Lehokas	✓		Suutala		—
Huotari, Anton	✓		Lehtosaari	✓		Tirkkonen	✓	
Hurmevaara	✓		Lepola	✓		Tokoi		—
Huttunen, E.		—	Leppänen	✓		Tuomi	✓	
Huttunen, P.	✓		Lonkainen	✓		Tuomikoski		—
Häkkinen	✓		Manner	✓		Typpö	✓	
Hänninen		—	Murto	✓		Usenius		—
Härmä	✓		Mäkelin, A.	✓		Valjakka		—
Jalava		—	Mäkelin, Y.	✓		Vatanen		—
Jalonen	✓		Mäkelä	✓		Viik	✓	
Johansson	✓		Mäki		—	Vihersalo	✓	
Jokinen	✓		Mänty		—	Virkki		—
Jokinen, V.	✓		Nurminen	✓		Vuoristo		
Kellosalmi	✓		Orasmaa		—	Välisalmi	✓	
Kiiskinen	✓		Paasivuori	✓				

alle
Kymö

2. Zoutse-
handimo-
eerasa -
Opāivānē
1/2.

[illegible]

Lüte III. Ryklmä 23/VI 1917.

Syysk. 1917

Suomen Sängon Edukunnalle
Sos. Demokraattinen ryhmä

Sääntöjä khty. Soutu-
nen Sos. Dem. Vallankumou-
snuorten Kokouksessa -
H. J. Yr. talous Osastoina
Marraskuuta 1917.

Sääntöillä olivat seuraavat
Vallankumousnuorten jäsenet: Sofia
Kjulgren. Oscar August Pauls. Ku-
gust Jakob. Julius Heikkinen. Vilho
Murtto. Antton Kjulgren. Kalle Salva-
nen. Jalvo Silvenmainen. Julius Hei-
pers. Kalle Grönros. Julius Häkkinen.
Heikki Karppinen. Albin Tamminen.
Austi Tikkainen. Janna Herranen.
Emil Saarajärvi. Antti Kaartinen.
Anna Huipero. Mikko Juvonen. Julius
Siimes. Antti Tammunen. Julius Siimes.
Kaarlo Pöytänen. Leino Tunkkainen
ja Oscar Siippainen.
Juliusjohtajana Toimii.

Sofia Hjelgrén. Kirjuri Oskar August
Jauho.

48

Lahen lopettamisen johdosta on
Jautiman järjestyksen työtä la-
den lopettamisen päättänyt Sos. dem.
edustusta ryhtymällä ^{työväen} ~~työväen~~ mieli-
piteensä jolla sisältyy seuraavien
pousien:

"Joutenaro kunnan Vallon-
seurakunnan vastas katoa kunnan vallan
seurakunnan katoa saavutettiin
hieman epäluulolla. Määräisesti on
käytetty se mitä lakkoon ryhtyessään
on vaadittu, vaan työväestölle
tarkeinmiel uudet tulot ovat pelk.
kio lupauksia jolla meitä siin
manasti on narrattu. Siis kunnan
lakkoon lopettamista vain lyhyt aikainen
pelopohja ja parvoriin lupauksia;
"Välälinä" jolla on ^{työväen} ~~työväen~~ ^{työväen} ~~työväen~~ ^{työväen} ~~työväen~~
jäntäistä päivän kuluessa.

Kokouksen varmenteiset:

Sofia Hjelgrén Oskar Aug. Jauho.
Nuttan Hjelgrén. Johan Laine
Alvin Järvinen Julius Simas

Nutti Kaartinen. Jouno Immonen
August Jakobell. Julius Neiskonen
Nutti Jönsson. Matti Järvenen
Salvo Silvermoinen. Emil Aarojärvi
Oskar Siippainen. Vilho Musto
Auno Klippars. Karl Gönöros.
Janne Herranen. Kusti Sillanmäki
Kaalep Pöyhönen. Julius Kälviäinen
ja Julius Klippars.

Työväestön oikeaksi todistavat:

Osk. Siippainen.

[Signature]

Lüte IV. Ryhmä ²⁷/_{XI} 1917

PALTAMON

dem Kunnallistoimikunta

kehittäjä 11 p:nä marraskuuta 1917.

Suomen Sosialidemokratinen Eduskuntajärjestö
Helsinki

Kuoppuunsa kääjättyä kapitalistinen yhteis-
kunta-anarkia ja kapitalistien sammumaton aivoton
jämo, saottaessaan maan köyhälistön äärimmäisen
hädän ja kurjuuden kuilun portaalte, on se saatta-
nut maapervän soveliaaksi sosialismille ja saatta-
nut yhtä nuoremmat joukot haikemaan turva-
socialidemokratiaa. Sitä todistaa viimeisten vaalien
tuloksetkin, missä porvaristo väenmäärästä saavutti ylen-
määräisiin heikkoihin aivoton eluttä silti, jos jostain olit-
ta puolueemme edustajissa vähemmistöksi on joukot
sitä kiintämmin antamamme vaatimusten takana,
painostamassa niiden saavuttamiseksi. Tunnustamme
tuntein olemme huomanneet sen horjuttavuuden,
millä olitte yhtyneet köyhälistön asiaa ajamaan
ja rakentamassa antamamme vaatimukset vastaa-
vat maan proletariaatin kaipausta ja toivota.
Tunnustamme halvem tammän huomautamme tätä asiasta mi-
tä ja koko Kajaanin kirkkukunnan köyhälistöä kohtavista suhteista.
Ehkä ovat I) maaseutuyhteön kiireellisen ratkaisuminen;
II) onetä- ja uittotyöväen saattaminen suuremmassa
määrin lain suojin, kuin nykyään ja III) paistatien
saamisen Oulujärven pohjoispuolelta lähelle Oulu-Taiva-
Kuumes ja Saron vöten jättäminen Suomussalmelle
Tietäen maiden kysymysten olevan koko Kajaanin

kielakusman väistön sydämenen tussympe-
ria toivonimone teidän yhteyden toiminnin suiden
toivuttamiseksi; puissämme;

puolueen kehitykseksi

PALTAMON

Sos. dem Kunnallistoimikunta

Pta

Paltamon
(sihteerin)

kehitysote.

Lute I. Ryhmä 2/2 1917

Pöytäkirja, joka tehtiin eduskun-
nan itsenäisyysklubin kokouksessa
säätytalolla marraskuun 21. päivänä
1917.

18.

28

Koska noin viikko sitten alkavat suurlak-
ko ja sen yhteydessä sosiaalidemokraattien
puolueen taholta toimeenpantu - vallan
kumoukseksi itseänsä nimittävä kirkkosal-
talike on jatkunut ja yhä kihtynyt senkin jäl-
keen kun koko Suomen Kansan yleisellä ja
yhtäläisellä äänioikeudella valittu eduskunta
on julistautunut maan korkeimman vallan
haltijaksi, niin eduskunnan Itsenäisyysklubi,
jonka tarkoituksena on yhdistää kaikki
Suomen täydellistä itsenäisyyttä harrastavat
voimat suotun päämäärän saavuttami-
iseksi, ei voi olla lausumatta, että tuo val-
lankumousliike, joka nojautuu venäläi-
siin sotavoimiin ja niillä saatiin ase-
iin, on lähde, koko Suomen Kansan ja
yhteiskunnallista elämää vastaan ja on olennoinen
tekemään mahdottomaksi Suomen täyden
itsenäisyyden saavuttamisen. Tästä
johdosta vaatii Itsenäisyysklubi isän-
maaa ja sen tulevaisuuden nimenä, että
niin sanottujen työväen järjestyskaartin
mielivaltainen toiminta heti lakautetaan.

ja kaikki niiden valitsevat henkilöt he
vapautetaan.

38

Edellisessä pykälässä lausuttu vaa-
nnus päätettiin pöytäkirjanotteen muodossa
jättää sosiaalidemokraattiselle eduskunta-
ryhmälle.

Kokouksen puolesta:

J. H. H. H.

Eril. Alopa

Lite II. Ryhmä 23/11. 1917

Hänselysraportti.

Eduskunnassa marrask. 11-18 päivän
välillä viikolla toimitetuista hänselys-
tyksistä:

Marrask. 15 p. toimitetusta valit-
miesten vaalista olivat poissa Kurki-
nen, joka on vapautettu edustajatoimasta
ja Koponen eduskunnan puolesta.

Istunto 15 p. marrask. Hänselys puhe-
miesten kiittäytymisen ottamasta. Hänselys-
salin ehdotusta hänselyksen alaisesta
perustuslakiuudistuksesta lähtöänsivasta.
Poissa olivat Koponen, Kurkinen ja
Sirola. Puhekeskus puhekeskus tuli hy-
väksyttäväksi 98 äänellä 90 vastaan.

Hänselyksestä kokouksen puolesta
käytävä puhekeskus ja Alkion eh-
dotuksen alaisesta vastustamisesta, olivat
poissa Koponen ja Kurkinen. Alkion
ehdotus sai 127 ääntä ja puhekeskus
toin ehdotus 68.

Hänselyksestä Kokon ehdotuksesta
että uusi istunto pidettäisiin klo 1 yöllä
sallalain, kunnallislain, 8. tuntiin ja
hallituksen jäsenen vastustamisesta
valvoistamisesta vasten, Vuorimaan eh-
dotusta vastaan, joka sisälsi, että istunto
pidetään klo 1 yöllä vain kunnallis-
lain ja 8. tuntiin valvoistamisesta
vasten, olivat poissa Koponen ja
Kurkinen. Kokon ehdotus sai 89 ja
Vuorimaan ehdotus 105 ääntä.

Lopuksi näytettiin Vuorimaa
ehdotuksen hyväksymisestä tai hylkää-
misestä olivat poissa Koponen ja
Kurkinen. Vuorimaan ehdotus hyväk-
syttiin 147 äänellä 47 vastaan.

Yöistunto 15 p. marrask. Tänä.
Loppuissa Tokoin ehdotuksesta Kunnallis-
hallion valvostamiseksi ~~puhuttiin~~
olivat poissa Koponen ja Kurkinen.
Tokoin ehdotus tuli hyväksytyksi 147
äänellä 45 vastaan.

Äänestettiin puhemiesen ehto-
tuksesta 8. tuntiin valvostamiseksi
olivat poissa Koponen ja Kurkinen.
Laki tuli valvostetuksi 149 äänellä
44 vastaan.

Istunto 16 p. marrask. Tänä.
Loppuissa puhemiesin ehdotuksesta
hallitusvalvostamiseksi asettamiseksi
ja Gyllingin hylkäämistä ehdotus-
esta olivat poissa Huttunen, K.
Koponen, Kurkinen, Sirola ja Tokoi.
Gyllingin ehdotus voitti 107 äänellä
80 vastaan.

Ryhmän jäsenten poissa olot ei-
siis ole missään äänestyksessä Kyr-
seksi olevalla viikolla vaikuttaneet
äänestysten tuloksiin.

Helsingissä 23 p. marrask. 1917
Taivo L. Alavirta W. Thunberg

2)

7 §.

Äänestysentarkastajiksi määrättiin seuraavan viikon ajak-
si Forsten ja Gylling.

8 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että viimeisen ryhmäkokouksen jäl-
keen oli porvarillisten eduskuntaryhmän lähetystölle jä-
tetty ryhmän puolesta vastauskirjelmä saatettavaksi nii-
den ryhmien tietoon. Tämä oli myös julkaistu lehdissä. Toi-
menpide hyväksyttiin. (Ks. liitettä VII.)

9 §.

Kun 24/XI on eduskunnan istunnossa esillä hallituskysymys,
niin ehdotti Vv., että määrätään ryhmän puhumiesta etupäässä
huolehtimaan Tokoi, Salin, Sirola, Valpas-Hänninen, Vuoris-
to Viik, Kuusinen, Manner ta tarpeen tulle Makelin. Lisäk-
si ehdotettiin, että ne, jotka w edellisten lisäksi aikoi-
sivat puhua, ilmoittautuisivat ryhmäkokouksen jälkeen edellä
oleville ja saapukoot tämän kokouksen jälkeen yhteiseen
neuvottelukokoukseen.

Nämä Vv:n ehdotukset hyväksyttiin.

Kysymyksen johdosta tulevien ääbestyksien suhteen taas
Vv. ehdotti, että ryhmä oikeuttaa Vv:n tekemään oikeisto-
laissenaatin hylkäysehdotuksen, jos meidän ehdotuksemme
ja listamme tulee hyljättyksi, tai loman ajalla ryhmä itse
päättää asiasta.

Keskustelussa kannatettiin Vv:n ehdotusta ja pidettiin
suotavana, että voitaisiin saada niin pitkä lykkäys, että
puoluekokous kerkiäisi käsitellä ennen asian, ennenkuin se
päätetään eduskunnassa. Muuten istunnossa olisi saatava köy-
hällistölle niin edullinen hallitus kuin on mahdollista.
sd. senaatin
Myös ohjelmaa olisi paremmin stilisoitava.

Päätöksenä merkittiin Vv:n ehdotus ja se, että senaa-
tin s ehdotetut sd. jäsenet itse huolehtivat ohjelmansa
stilisoimisesta.

10 §.

Ryhmän kuukausmaksuksi päätettiin toistaiseksi 15 mk
kuussa.

11 §.

Ryhmälle päätettiin ostaa 1,100 markalla Smith Premier-
mallinen kirjoituskone.

Wäestön rauhoittaminen.

Porvariryhmät apua pyytämässä.

Sosiaalidemokratisen Eduskuntaryhmän pitäessä eilen kokouksiaan pyysi siinänpäätös porvariryhmien valitsema lähetystö. Lähetystö siinänseläyttuna viittasi Turussa ja Voimaalla sattuneisiin tapauksiin ja pyysi, että Sosiaalidemokratinen Eduskuntaryhmä puolestaan tekisi moittomansa wäestön rauhoittamisesta, että tuollaisia tekoja ei ilmenisi. Ryhmän puheenjohtaja lausui vastaukseksi lähetystölle tähtytessään, että kansassa pitkin maata ilmenevä liikeyksien tila on seurausta leivän ja oileuden puutteesta ja että ainoana rauhoituskeinona olisi ollut se, että pikaisesti olisi toimeenpantu tehoakia uudistuksia. Viittasi siihen, että kaikki keinot wäestön rauhoittamisesta ovat porvariryhmien herrojen käytettävissä, jos he waan toistella tohtomat rumet lausua rauhoittamaan. Lupasi että ryhmä harjoittaa asiaa.

Ryhmän keskuksella jätteen ryhmä asetti pienen toimikunnan lausumaan wäestöstä lähetystölle. Tämä annettiin siten myöhemmin lähetystölle seuraamaan tilastöidenä:

Ryhmien tilanne ja porvarilliset edustajat.

Kuten toijesko paikassa tehtä otaksella "Wäestön rauhoittaminen" Terrotaan, saapui eilisiltana sosiaalidemokratisen eduskuntaryhmän kokoukseen porvariryhmien lähetystö pyytämään, että sos. dem. eduskuntaryhmä tekisi moittomansa wäestön rauhoittamisesta. Käydennytään mainittakoon, että tähän lähetystöön kuuluivat edustajat M. Mikkola ja M. Mäkelä. Muutamaa muorjuomaloisesta puolueesta, ed. Louhiuori suomettarelaisesta puolueesta, ed. Roos ja Colliander ruotsal. puolueesta ja ed. Saapanen maalaisliikosta.

Lisättäköön tähän, että U. Suometar kuitenkin tänä aamuna julkistaa, että Suomen sosialistien kansa ei nyt enää voi kukaan kunniallinen ihminen seurustella.

Sosiaalidemokratinen Eduskuntaryhmä, kuuluaan porvarillisten eduskuntaryhmien lähetystön selostuksen esittämistään lauhutapahtumista Turussa ja Voimaalla, pyytää läten lausua lähetystön walinnelle ryhmille huomauttaa,

että koko sosiaalidemokratinen puolue ja kaikki sen eri osat, Eduskuntaryhmä niiden mukana, ovat kaikki keinoin koettaneet saada maan asiota järjestykseen ja poistaa kansan pohjalirrosten yhtymätyömyyden siitä, mutta porvariston taholta on nämä yritykset tehty miltei kokonaan tyhjiksi. Erikoisesti on sosiaalidemokratinen Eduskuntaryhmä huolestuksella huomannut, että porvarillisten ryhmien keskuudessa joko ei ollenkaan ole tähtetty maassa waltitewon tilanteen järjestyneen äärimmilleen, niin että wain mitä nopeimmat ja tarkoitulsenmukaisimmat toimenpiteet olisimat woineet säännöllisen yhteiskuntalehityksen säilyttää, tahtien on porvariryhmien puolelta tahallisesti laakettu maan asiat nykyiseen tilaan. Se, että on esitetty Eduskunnan työskentely aikana, jolloin kansan joukkoja uhkaa jopa nähtäwölema ja jollain aluessa mainittunlaisten tapahtumain yhtymisen uhka ja on ollut ilmeinen, on telen sellainen, jota uhmailewassa luokkajoukkoedessäan wertatstiaan hakee.

Säätäkeinona on Sosiaalidemokratinen Eduskuntaryhmä, jonka huostamuksella oli ensin koloomashallituksen muodostamisesta puhuttu, tarjoutunut yllinäänsin muodostamaan hallituksen hpmätyksensä ohjelman perusteella, mutta tämänkin aikien toteuttamisen ovat porvarilliset ryhmät estäneet, joten juuri nämä ryhmät ovat lausottamat wastuunalaissiksi siitä, että anarkisia ilmiöitä maassamme esintyy."

3)

12 §.

Pöytäkokouksessa sunnuntaina ryhmän kantaa selittämään
valittiin Arosen ehdotuksesta Vuoristo, Huttunen, E., ja
Sirola.

Kokous loppui klo 8,30 ip.

Pöytäkirjan vakuudaksi:

Jalo Kohonen.

*Tarkastettu ja hyväksytty
Helsingissä 29. marraskuuta 1917*

Edvin Vihersalo Mikko Viikari

Pöytäkirja laadittu sos.-dem. Eduskuntaryhmen kokouksessa marrask. 27 p:nä 1917 klo 4 ip. Puhetta johti J. Mäki ja pöytäkirjaa piti allekirjoittanut J. Kohonen.

I §.

Suoritetussa nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Hakala, Heikkilä, Huttunen, E., Häkkinen, Hänninen, Jalonen, Komu, Lankila, Lehokas, Lonkainen, Mäkelin, A., Mäkelin, Y., Paasivuori, Salin, Siren, Tirkkonen, Tuomi, Usenius, Valjakka, Vatanen, Virkki, ja Vuoristo. Nimenhuutolistasta seuraa mukana liitteenä. (Ks. liitettä I.)

2 §.

Toimitusvaliokuntaan asetettiin ryhmän puolesta ehdokkaiksi: Kuusinen, Pohjaväke, Herrala, Aronen, Johansson, Pärssinen, Kiiskinen, Lehokas, Tokoi, Gylling, Siren, Leppänen. Tarkastusvaliokuntaan asetettiin ryhmän puolesta seuraavat ehdokkaat: Viik, Jalava, Viherälö, Huttunen, P., Usenius, Manner, Hurmeväara, Hänninen, Lehtosaari, Forsten, Vatanen ja Salmi.

Valiokuntien asettamisen johdosta syntyi keskustelua, jossa Airola lausui sen käsityksen, että näiden valiokuntien työ suoritettaisiin eduskunnan koossao~~l~~lessa, ettei niistä tulisi n.k. leipävaliokuntia. Tulisi ottaa huomioon kuntosuus työssä ja toimitustekniikka. Mäki selosti asiaa valitsijamiesten taholta. Saarinen huomautti myös, että oli koitettu kullekin piirille saada tilaisuus täydentää näitä valiokuntia vuorolleen jäsenillään. Kuusinen pyysi kieltäytyä, kun toimitusvaliokunnassa olo menee kokonaan hukkaan. Samaten Jalava kieltäytyi. Äänestyksellä ei kuitenkaan Kuusiselle, eikä Jalavalle annettu vapautusta valiokuntien jäsenyydestä.

3 §.

Otettiin käsittelyn alaiseksi äänioikeusikärajan määrittäminen valtiollisissa vaaleissa, josta oli olemassa eduskuntaesitys. -- Syntyi seuraavanlaatuinen keskustelu:

Kuusinen: Äänioikeusikärajä puoluekokouksen määräämään tosin 21 vuotta, mutta siitä huolimatta voisi se olla 20 vuotta. Sitä vaatii nim. sos.-dem. nuorisoliitto. Sama vaatimus on esitetty "Me vaadimme"-julistuksessa ja puoluekokouksellakaan ei liene mitään vastaan, että ikäraja on 20 vuot-